

PO NEDELJSKIH VOLITVAH:

Absolutna večina za socialiste

Nikdar poprej v zgodovini avstrijske republike ni uspelo Socialistični stranki doseči tolikšno število glasov in mandatov kot pri nedeljskih volitvah. Izkazalo se je, da je previdni in zmožni taktik dr. Bruno Kreisky s predčasnim razpustom parlamenta in volitvami po poldrugoletnem vladanju manjšinskega kabineta zadel v črno. Novi kancler se bo spet imenoval dr. Kreisky, samo da bo topot gradil svoje delo v vladi na parlamentarno večino.

Kaj pomeni socialistična zmaga za Avstrijsko ljudsko stranko? Predvsem pomeni nedeljski poraz za ÖVP morebitne spremembe celotne strukture strankarskega političnega udejstvovanja, kajti nihče ne more tajiti, da dosedanja politika velike opozicijske stranke ni prinesla zaželenih uspehov, nasprotno: da se kopicijo porazi.

Že pred volitvami smo na tem mestu zabeležili, da nas skrbi razvoj stranke v zvezi s kandidaturami neodvisnih kandidatov, ker pomeni ta kandidatura določeno razvojnino na desnico. Vse kaže, da stranka noče videti dejstva, da more pridobiti na glasovih samo s sodobnim in odkritim odpiranjem levega krila, kajti socialistični volivci, ki jih je SPÖ nanovo pridobila, prihajajo prav gotovo iz politične sredine. Račun Avstrijske ljudske stranke, da želi pridobiti volivce iz vrst FPÖ, se še nikdar ni iztekel. Številne izkušnje iz koroških deželnozborskih volitev pa stranke ali njenih eksponentov kljub temu niso mogle prepričati, da iz teh vrst ni pričakovati novega zaleta. Kandidatura treh neodvisnih kandidatov na izglednih mestih stranki sploh ni koristila, če že ne škodovala. Strankino vodstvo bo torej po našem mnenju moralo z vso odkritostjo odpreti pot v stranko tistim volivcem, ki stojijo levo od sredine.

Vendar to seveda niso naše skrbi, ampak so v prvi vrsti skrbi stranke same.

V interesu solidnega notranjepolitičnega razvoja bi bilo želeli, da bi socialisti sestavili vlado sami in tako v prihodnjih letih mogli pokazati, ali znajo realizirati svoje predstave o moderni Avstriji. Zgrešen razvoj bi odprla tako imenovana mala koalicijska s svobodnjaki, kajti na ta način bi odprli nacionalističnim težnjam v Avstriji vrata na stečaj in vrhu tega povzdignili tisto stranko na vladni oltar, ki ji je celo avstrijska nevtralnost deveta briga, da ne govori o manjšinskem vprašanju.

Med našim slovenskim prebivalstvom je bilo opaziti pri nedeljskih volitvah splošno nezadovoljstvo zaradi zamude manjšinske politike obeh velikih strank. Vseposvoda dvojezičnih občinah je bila volilna udeležba nizka, vseposvoda je bilo precejšnje število neveljavnih glasov, skorajda vseposvoda sta obe veliki stranki nazadovali. To je tem bolj opazno, ker je SPÖ sicer v vsej Avstriji in tudi na ostalem Koroškem razmeroma močno napredovala. Govoriti ob tem rezultatu o potrditvi uradne deželne pomirjevalne politike, kakor je to storil deželni glavar Sima že na volilni večer v avstrijski televiziji, se nam zdi močno tvegano. Opazno je tudi, da je naraslo število komunističnih glasov. Komunisti so pač bili edini, ki so se pred volitvami — iz taktičnih razlogov — zavzeli za uresničitev sedmega člana. To bi moralo dati obema velikima strankama misliti.

Pričakujemo, da bo v naslednji legislativni periodi končno prišlo do potrebnih ukrepov v prid slovenski narodnosti skupnosti na Koroškem.

Socialisti bodo vladali sami

Sedaj je jasno! Končni izid v novem parlamentu se glasi: SPÖ 93, ÖVP 80 in FPÖ 10 mandatov. Tako je ostalo, po preštetu okoli 105.000 volivnih izkaznic, pri prvotnem izidu, kot so ga napovedali že v nedeljo zvečer. Socialistična stranka se je odločila, da bo vladala sama. Zvezni kancler dr. Kreisky, ki je po sklepu predsedstva stranke v ponedeljek o tem poročal zveznemu predsedniku, bo v vladi obdržal vse dosedanje ministre. Odstop vlade in pooblastilo zveznega predsednika za sestavo novega kabineta, bosta sledila verjetno šele ob koncu ali v začetku prihodnjega tedna.

Avstrijska ljudska stranka je v torek na seji sklenila, da se bo v novi zakonodajni dobi ravnala po načelu konstruktivne, vendar brezkompromisne opozicije. Volitve so pokazale, da bo treba po porazu obsežno prenoviti in poživiti Avstrijsko ljudsko stranko. Zaradi tega je strankin svet sklenil, da skliče novembra izredno sejo.

Jasna absolutna večina SPÖ se je izkristalizirala šele na temelju volivne matematike. Po tej so socialisti dosegli svoj 93. mandat, z okoli 1100 glasov več kot FPÖ.

Tako smo volili na našem ozemlju

S pridobitvijo sedmega mandata, so koroški socialisti na državnoborskih volitvah v nedeljo, prvi od avstrijskih zveznih dežel. Na Koroškem je dobila SPÖ 162.158 glasov ali 55,18 odstotka. Z razliko od državnoborskih volitev lanskega marca, so dobili le-ti sedaj 1,93 odstotka več glasov.

Avstrijska ljudska stranka je na nedeljskih volitvah na Koroškem prejela 98.648 glasov ali 33,57 odstotka, lani 109.682 ali 35,69 odstotka glasov. FPÖ je dobila 28.359 glasov ali 9,65, lani 29.722 ali 9,67 odstotka glasov. KPÖ pa je prejela 4688 ali 1,6 nasproti 3655 ali 1,19 odstotka glasov.

Državnoborske volitve v nedeljo so tudi na našem slovenskem ozemlju pokazale prav zanimivo sliko. Pri tem so rezultati še posebno zanimivi z ozirom na vprašanje, kako so se volivci na slovenskem ozemlju v nedeljo odločili.

Izidi volitev po okrajih:

Celovec — mesto:

SP 23.697 (23.584), VP 16.992 (18.412), FP 4239 (4397), KP 814 (712)

Beljak — mesto:

SP 12.970 (12.892), VP 6469 (7129), FP 1870 (2016), KP 580 (444)

Izidi po občinah:

V oklepaju je naveden izid državnoborskih volitev leta 1970.

Celovški okraj:

V celovškem okraju je bilo oddanih veljavnih glasov: 43.902 (44.692). Od teh so dobili: SP 24.743 (24.448), VP 14.499 (15.751), FP 4056 (3991), KP 604 (419).

Žrelec: SP 1291 (1233), VP 483 (498), FP 91 (77), KP 24 (21)

Bistrica v Rožu: SP 744 (725), VP 294 (327), FP 44 (39), KP 24 (13)

Borovlje: SP 2820 (2862), VP 1117 (1175), FP 223 (221), KP 134 (94)

Grabštanj: SP 681 (678), VP 530 (559), FP 119 (104), KP 13

Hodiše: SP 526 (503), VP 239 (259), FP 45 (46), KP 9 (5)

Kotmara vas: SP 809 (828), VP 364 (381), FP 62 (56), KP 33 (22)

Bilčevs: SP 419 (403), VP 291 (340), FP 50 (46), KP 17 (8)

Žihpolje: SP 311 (300), VP 321 (324), FP 48 (43), KP 5 (5)

Medgorje: SP 274 (280), VP 162 (180), FP 14 (12), KP 1 (0)

Pokrčje: SP 632 (605), VP 353 (374), FP 87 (88), KP 5 (3)

Radiše: SP 121 (130), VP 87 (97), FP 22 (18), KP 1 (2)

Šmarjeta v Rožu: SP 324 (337), VP 249 (279), FP 17 (17), KP 18 (12)

Št. Tomaž pri Celovcu: SP 499 (479), VP 339 (360), FP 56 (56), KP 4 (1)

Škofiče: SP 709 (711), VP 248 (266), FP 42 (30), KP 19 (8)

Vetrinj: SP 1416 (1358), VP 700 (702), FP 194 (215), KP 34 (23)

Svetna vas: SP 272 (282), VP 144 (165), FP 19 (21), KP 16 (16)

Slovenji Plajberk: SP 126 (134), VP 74 (86), FP 3 (5), KP 21 (14)

Sele: SP 273 (294), VP 173 (178), FP 5 (1), KP 16 (2)

Trdnja vas: SP 427 (414), VP 224 (223), FP 55 (53), KP 7 (10)

Teholca: SP 641 (663), VP 267 (306), FP 45 (57), KP 5 (5)

Beljaški okraj:

V beljaškem okraju je bilo oddanih veljavnih glasov: 42.562 (43.390). Od teh so dobili: SP 26.173 (26.219), VP 11.161 (11.897), FP 4125 (4331), KP 1103 (863).

Podklošter: SP 2575 (2610), VP 887 (992), FP 232 (245), KP 197 (134)

Loga vas: SP 726 (759), VP 370 (374), FP 171 (156), KP 37 (25)

Bistrica na Zilji: SP 182 (193), VP 180 (211), FP 16 (11), KP 0 (0)

Bekštanj: SP 2176 (2202), VP 1057 (1128), FP 145 (125), KP 72 (39)

Straja vas: SP 304 (288), VP 181 (217), FP 18 (17), KP 6 (2)

Kostanje: SP 276 (286), VP 162 (170), FP 148 (155), KP 16 (17)

Ledince: SP 445 (439), VP 285 (281), FP 56 (53), KP 10 (4)

Marija na Zilji: SP 787 (782), VP 399 (427), FP 75 (86), KP 26 (17)

Čajna: SP 756 (805), VP 342 (346), FP 112 (117), KP 40 (24)

Rožek: SP 353 (354), VP 195 (210), FP 64 (63), KP 11 (2)

Št. Jakob v Rožu: SP 1643 (1627), VP 646 (749), FP 97 (98), KP 97 (54)

Vrba: SP 1088 (1014), VP 747 (761), FP 252 (273), KP 11 (20)

Vernberk: SP 1178 (1169), VP 497 (493), FP 151 (175), KP 17 (18)

Velikovški okraj:

V velikovškem okraju je bilo oddanih veljavnih glasov: 22.984 (23.702). Od teh so prejeli: SP 12.872 (13.004), VP 8381 (9169), FP 1269 (1263), KP 426 (219).

Pliberk: SP 1124 (1151), VP 890 (1003), FP 93 (101), KP 71 (10)

Djekše: SP 291 (283), VP 206 (261), FP 46 (47), KP 2 (1)

Dobrija vas: SP 1732 (1766), VP 1001 (1096), FP 119 (93), KP 40 (30)

Navodila za volitve v Kmetijsko zbornico 14. novembra 1971

Kmečka gospodarska zveza in Slovenska kmečka zveza pozivata vse svoje odbornike in zaupnike, da v vseh občinah pripravijo za „Skupnost južnokoroških kmetov — Gemeinschaft der Südkärntner Bauern“ kandidatne liste za krajevne kmečke odbore. (Ortsbauernausschuß). Kandidatne liste morajo biti do najkasneje 23. oktobra 1971 do 13. ure vložene pri predsedniku občinske volilne komisije na občinskem uradu.

Volilni predlog za krajevni kmečki odbor mora podpisati najmanj 5 volilnih upravičencev. Kandidatje, po številu 6 in 6 namestnikov, morajo imeti pasivno volilno pravico. Za vsakega kandidata je še posebej treba priložiti podpisano privolilno izjavo (Zustimmungserklärung).

Kandidatne liste za občni zbor Kmetijske zbornice za Koroško in za odbore okrajnih kmečkih zbornic bo vložil skupni volilni odbor v Celovcu.

Generalni konzul se je poslovil

Z današnjim dnem je zapustil službeno mesto v Celovcu generalni konzul SFRJ gospod inž. Karmelo Budihna. V času svojega službovanja, si je pridobil visoko spoštovanje in mnogo prijateljev.

Na novem službenem mestu želimo gospodu generalnemu konzulu veliko uspeha.

Železna Kapla: SP 1395 (1444), VP 576 (608), FP 60 (51), KP 83 (61)

Bistrica pri Pliberku: SP 709 (716), VP 344 (418), FP 26 (30), KP 54 (18)

Galcija: SP 540 (527), VP 303 (353), FP 37 (19), KP 7 (9)

Globasnica: SP 344 (347), VP 296 (365), FP 20 (21), KP 30 (9)

Grebinj: SP 712 (701), VP 803 (830), FP 154 (160), KP 11 (11)

Vovbre: SP 355 (358), VP 372 (405), FP 40 (39), KP 9 (11)

Suha: SP 317 (368), VP 287 (295), FP 23 (30), KP 17 (8)

Ruda: SP 434 (402), VP 307 (329), FP 53 (66), KP 5 (11)

Škocijan: SP 1148 (1140), VP 726 (793), FP 100 (97), KP 31 (11)

Št. Peter na Vašinjah: SP 573 (570), VP 236 (254), FP 30 (32), KP 13 (5)

Tinje: SP 226 (232), VP 164 (159), FP 86 (76), KP 4 (0)

Žitara vas: SP 817 (807), VP 312 (367), FP 30 (17), KP 16 (7)

Velikovec: SP 1193 (1221), VP 873 (893), FP 220 (247), KP 22 (10)

Važenberk: SP 791 (793), VP 518 (545), FP 84 (95), KP 11 (7)

Okraj Šmohor:

V šmohorskem okraju je bilo oddanih veljavnih glasov: 11.415 (11.752). Od teh so dobili: SP 4767 (4760), VP 4945 (4339), FP 1653 (1585), KP 50 (46).

Brdo: SP 418 (440), VP 321 (314), FP 23 (30), KP 5 (3)

Šmohor: SP 835 (877), VP 614 (634), FP 299 (292), KP 9 (3)

Goriče: SP 213 (211), VP 117 (134), FP 9 (6), KP 0 (1)

Sv. Štefan na Zilji: SP 553 (549), VP 265 (299), FP 42 (37), KP 7 (6)

Blače: SP 96 (95), VP 156 (172), FP 23 (21), KP 1 (2)

OD TEDNA DO TEDNA

SLOVENC V ITALIJI ZAHTEVAJO POPOLNO ZAŠČITO IN ENAKOPRAVNOST

Kot je znano, naš list je o tem že poročal, so Slovenci v Italiji lanskega decembra odposlali ministrskemu predsedniku Colombo spomenico, v kateri je izražena zahteva po čimprejšnjem sprejemu slovenske delegacije pri njem. Colombo je obljubil, da bo septembra sprejel delegacijo podpisnikov spomenice; takšno zagotovilo je med drugim dal tudi predsedniku deželne vlade Furlanije-Juljske krajine dr. Berzantiju.

Sedaj pa so dobili odgovor, da jih Colombo ne more začasno sprejeti, ker bi rad natančneje spoznal problematiko slovenske narodne skupnosti v Italiji, na drugi strani pa je trenutno preveč zaposlen z vladnimi zadevami.

Slovenska skupnost v Italiji pričakuje zato, da gre res le za zelo kratko odložitve, kajti problemi Slovencev tam so dosegli že tako stopnjo, da postaja njihovo razreševanje zares neodložljivo.

Zakonski predlog SKZ

Glavni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je pred kratkim odobril besedilo zakonskega osnutka za zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. O osnutku je obširno poročal predsednik Boris Racek, ki je med drugim poudaril nujnost, da se položaj slovenske skupnosti v Italiji čimprej uredi z ustreznimi zakonskimi pravili.

Zakonski predlog SKGZ je sestavljen po vzoru „južnotirolskega paketa“ in predvideva, da pristojnost za reševanje manjšinskih problemov preide na deželo Furlanijo-Juljsko krajino.

SLOVENSKA SKUPNOST V TRSTU O OBISKU V LJUBLJANI

V petek, 24. septembra, se je sestal pod predsedstvom dr. Hareja svet Slovenske skupnosti in obravnaval vrsto vprašanj, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu. Po uvodnih besedah predsednika Hareja ter po poročilu tajnika dr. Drage Štoka, ki je podrobneje poročal o obisku Slovenske skupnosti pri SZDLS v Ljubljani ter o skupnih naporih v zamejstvu za enotno stališče glede bližnjega ljudskega štetja in sestave delegacije, ki se bo sestala s predsednikom vlade Colombom, se je razvila živahna diskusija.

Svet je odobril politične korake izvršnega odbora in se dlje ustavil pri pomembnosti obiska Slovenske skupnosti v Ljubljani. Izrazil je željo po nadaljnjem poglobljanju načrtovanih pogovorov in stikov ob upoštevanju stvarnosti v matični domovini in v zamejstvu. Svet je prav tako z zadovoljstvom vzel na znanje trud, ki ga je Slovenska skupnost vložila pri iskanju skupnih poti in skupnega sodelovanja z ostalimi organizacijami političnega in kulturnega sestava slovenskega zamejstva.

Svet je nato vzel v podroben pretres zakonski osnutek, ki ga je Slovenska skupnost sestavljala skupaj s SDZ iz Gorice in SDZ iz Trsta, in vnesel v osnutek še nekatera dopolnila, ki jih bo nato proučila še posebna komisija v okviru Slovenske skupnosti.

Svet je ob koncu sklenil tudi pozvati vse politične in kulturne predstavnike slovenske narodne skupnosti, da bi iz zakonskih predlogov italijanskih strank ter osnutka Slovenske kulturno-gospodarske zveze sestavili enotno zakonsko besedilo, ki bi ga tako vsi zamejski Slovenci v Italiji enotno in odločno podprli in omogočili njegovo čimprejšnje izglasovanje v parlamentu.

SLOVENC ŠE ZMEROM NERADI MED DIPLOMATI

Na vrsti je nov redni razpored veleposlanikov in šefov konzularnih predstavništev Jugoslavije v tujini. Tokrat bo šlo na razne strani okrog 30 ljudi. Izmenjala se bo četrtina šefov jugoslovanskih zunanjih predstavništev. Po medrepubliškem sporazumu bodo ti v bodoče ostali v inozemstvu tri leta namesto dotedanjih štirih.

Republike so se tudi sporazumele o novih diplomatih. Po tem sporazumu bo Bosna in Hercegovina dala veleposlanike za Francijo, Avstralijo, Kongo-Kinšaso, Črna gora za ZSSR, Gvinejo in Urugvaj, Hrvaška za Kanado, Argentino in Belgijo, Makedonija za Švedsko, Burmo in Libijo, Slovenija za Vatikan, Srbija za Indijo, ZDA, Madžarsko, Dansko, Libanon in Tunizijo.

Pri imenovanju diplomatov v petih novih konzulatih v Zvezni republiki, kjer je na delu mnogo jugoslovanskih delavcev, so to upoštevali. Šefi konzulatov v Nürnbergu, Mannheimu, Hannoveru, Dortmundu in Ravensbergu so postali dva predstavnika Hrvatske, po eden iz Srbije, Slovenije in Makedonije.

Toda medtem ko je bil dogovor o republiški zastopanosti v jugoslovanski diplomaciji lažje uresničiti, pa je težje s to zastopanostjo v diplomatskem aparatu. Na natečaju za pripravnike z visokošolsko izobrazbo se iz Slovenije ni prijavil nihče, prav tako pa tudi ne na natečaj za mlajše referente z visoko strokovno izobrazbo. V Sloveniji bodo skušali ta primanjkljaj popraviti tako, da že štipendirajo določeno število študentov, ki bodo po končanem študiju delali v državnem sekretariatu za zunanje zadeve.

KAJ SE DOGAJA NA KITAJSKEM?

Predsednik Nixon je izjavil, da ne bo spremenil svojega načrta obiskati Kitajsko. Odgovarjal je na vprašanja ob ugibanjih, kaj se dogaja na Kitajskem, in samo izjavil: Ne pričakujem, da bodo ti dogodki spremenili načrte mojega potovanja, ki bodo objavljeni v primernem trenutku.

Prej je predstavnik Bele hiše izjavil, da bo Nixon obiskal Kitajsko pred 1. majem, kot je bilo v načrtu.

Nixonova izjava je prvo reagiranje ameriške vlade na poročila o dogodkih na Kitajskem.

Poljski list Zyciel Warszawy trdi, da ima informacije iz Pekinga, da se dogajajo v Kitajski „pomembne politične spremembe“.

Časnik omenja govornice iz zahodnih virov, da je predsednik Kitajske Mao Ce-tung resno bolan in dodaja:

Kitajske oblasti niso uradno potrdile teh govoric in mi ne vemo, koliko so resnične. Dobili pa smo že informacije iz Pekinga, ki kažejo na to, da se tam verjetno dogajajo pomembne politične spremembe.

MILIJARDE ŠVICARSKIH FRANKOV ZA ZAKLONE

Švicarska vlada je sklenila v dvajsetih letih potrošiti 6,75 milijarde frankov za graditev zaklonov. Vsako leto naj bi v ta namen potrošili okrog 180 milijonov frankov. Zaklone bodo gradili tudi po vaseh, ki imajo manj kot tisoč prebivalcev. V primeru vojne se Švicarji ne bodo selili, pač pa se bodo zatekli v zaklone. Vsako leto naj bi zgradili okrog 300.000 zaklonov. Nobena žrtev ni prevelika, ko gre za obrambo življenja švicarskih državljanov; tako utemeljuje vlada svoj sklep pred parlamentom.

USTANOVITEV PAKISTANSKE OSVOBODILNE FRONTE

Bangladeška vlada je sporočila, da je bila pravkar ustanovljena nova „osvobodilna fronta“, ki naj bi razširila in ojačila osvobodilni boj v deželi. V fronti sodelujejo predstavniki raznih političnih tokov. Osnovni organ je predsedniški odbor, ki ga sestavlja devet oseb, od katerih pripada pet oseb gibanju Awami (glavna vzhodnopakistanska stranka), ostale štiri pa manjšim političnim

Konvencija proti „zračnim gusarjem“

Enaintrideset držav je v Montrealu podpisalo mednarodno konvencijo „za zatiranje nelegalnih dejanj, ki lahko ogrožajo varnost civilnega letalstva“. Za konvencijo so se države sporazumele po diplomatski konferenci o letalskem pravu, ki je trajala petnajst dni in ki se je sestala pod pokroviteljstvom mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO).

Na konferenci je bilo navzočih 61 predstavnikov na 121 članov organizacije ICAO in drugih sedmih podobnih mednarodnih organizacij. Na predlog o konvenciji je 50 držav glasovalo za, osem držav — med katerimi je tudi Francija — se je pa vzdržalo glasovanja. Nasprotnih glasov ni bilo.

Konvencija predvideva 16 členov in ne obravnava letal, ki „se uporabljajo v carinske, policijske ali vojaške namene“. Kar se tiče legalnih določb je konvencija precej podobna tisti, ki so jo države podpisale lanskega decembra v Haagu in ki je predvidevala samo „nezakonito prilastitev letal“. Montrealska konvencija uvaža tudi nov pojem za letala „v službi“, ta pojem označuje dobo od trenutka, ko na letalo stopi tehnič-

skupinam. Med temi je tudi predstavnik pakistanske filozofije partije, ni pa predstavnik filokitajske partije. Predsednik fronte je ministrski predsednik Bangla deša Tajudin Ahmed.

ŠPANSKI ŠKOFJE ZA LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE

Na zborovanju škofov in duhovnikov, ki je bilo v Madridu, so bili sprejeti pomembni sklepi, ki kažejo, da so se konservativni škofje in duhovniki močno zblížali z naprednimi, ki delujejo v koncilskem duhu. Sprejeta resolucija zahteva priznanje osebnih pravic državljanov; kritizira velika gospodarska in socialna neravnovesja; zahteva svobodo izražanja, vsi državljani naj sodelujejo v javni upravi. Narodnostnim manjšinam je treba priznati ustrezne pravice ter razpustiti posebna sodišča. Resolucija obsoja telesno in duhovno mučenje. Značilno je, da resolucija obsoja tudi „materialistični sistem kapitalističnega tipa“, ki vlada v španski družbi. Poleg tega zahteva resolucija za Cerkev popolno avtonomijo in ločitev od države. Revidirati je treba konordat. Duhovniki in škofje naj ne sodelujejo v parlamentu, prav tako ne v sindikalnih organizacijah.

NOVA PODMORSKA RAZISKOVANJA

Ena največjih ameriških raziskovalnih družb je začela raziskovati morsko dno s pomočjo posebne osemtonske podmornice, katere posadko sestavlja pet znanstvenikov.

Na premcu ima podmornica veliko prozorno kroglo, kjer sedita pilot in eden izmed opazovalcev, ostali trije znanstveniki pa imajo svoja mesta v trupu ladje.

no osebje ali posadka za pripravo vsega, kar je potrebno za vzlet in polet, do trenutka, ko mine 24 ur po pristanku letala.

Konvencija označuje kot „hudo kršitev skupnega prava“ vsako nasilno dejanje, ki je usmerjeno proti potnikom letala med poletom, če lahko to dejanje kakorkoli ogroža varnost letala, in vsako poškodbo na samem letalu ali raznih napravah, če lahko škoda prepreči red in varen polet. Isti prekršek zagreši, kdor nastavi ali ukaže nastaviti na letalo „v službi“ napravo ali snovi, ki lahko uničijo ali naredijo škodo na letalu, kar ogroža varnost poleta; isto velja tudi za osebe, ki nudijo neresnične vesti v zvezi s poletom in na ta način spravijo v nevarnost potnike.

Ob zaključku določa konvencija, da je vsakdo, ki skuša izvesti omenjene prekrške ali sodeluje z osebo, ki je izvedla ali je skušala izvesti kako tako dejanje, zakrivil kazenski prekršek.

Od 10. oktobra dalje bodo montrealsko konvencijo države lahko podpisovale v Washingtonu, v Londonu in v Moskvi.

Trinajst esesovskih krvnikov brez pravične kazni

V zvezi z aretacijo celovškega kavarnarja Ernsta Lercha in njegovega vojnega tovariša Helmuta Pohla iz Oberlienza, ki ju sumijo, da sta sodelovala v letih 1941 do 1943 pri množičnem pokolu Judov v Lublinu na Poljskem, naj še nekaj napišemo, ka-

Kavarnar Ernst Lerch je danes 57 let star. Začasa 2. svetovne vojne je bil poročnik in član nacističnega likvidacijskega štaba v Lublinu. Vodja tega štaba je bil Odil Globočnik (nekdanji dunajski „Gauleiter“); le-ta je vodil pokol Judov v taboriščih Treblinka, Belzet in Sobiebor. Takrat 28-letni Lerch, je bil njegov prvi adjutant.

ko se tudi drugod trudijo, da bi države, kjer živijo vojni zločinci, le-te pravično kaznovali.

Tako je na primer češkoslovaška komisija za nacistične zločine priredila tiskovno konferenco v Pragi, na katerih je orisala dejavnost esesovskih voditeljev na Morav-

skem in Češkem, ter poročala o stikih, ki jih ima z drugimi sorodnimi organizacijami.

Češka komisija sodeluje trenutno z mednarodnim Rdečim križem, z mednarodno odporiško zvezo in z raznimi komisijami socialističnih vzhodno-evropskih držav, nima pa stikov z dunajskim središčem za hebrejsko dokumentacijo Simona Wiesenthala, ker baje omenjeno središče nerado sprejema. Časnikarji, ki so bili navzoči na konferenci, so povprašali predstavnike organizacije, če raziskovanja o nacističnih zločinih ne ustvarjajo neprijetnega ozračja v trenutku, ko se Bonn in Praga pogajata, da bi se med državama odnosi vendar normalizirali. Med Nemčijo in Češkoslovaško do sedaj ni bilo diplomatskih odnosov, vladi pa skušata sedaj doseči sporazum. Na vprašanje je predstavnik češke komisije odgovoril, da je za normalizacijo odnosov potrebno, da borski voditelji obsodijo nacistične zločine in jasno dokažejo, da sedanja in nacistična Nemčija nimata nič skupnega. »Predusem mora Bonn razveljaviti Münchenski sporazum, na osnovi katerega je

Hitler septembra leta 1938 zasedel Sudete«, je zaključil predstavnik.

Med orisom nacističnega delovanja na Moravskem in Češkem je predstavnik komisije povedal, da so posebna sodišča samo v prvih treh mesecih dejavnosti obsodila na smrt 400 oseb. Pod nacistično zasedbo je skupno izgubilo življenje v koncentracijskih taboriščih 360.000 Čehov in Slovakov, še 600.000 oseb pa je opravljalo prisilno delo v tretjem »Reichu«. Komisija je posvetila svojo pozornost še posebno trinajstim esesovskim voditeljem, ki so kot člani posebnih sodišč obsodili na smrt ali poslali v taborišča na tisoče oseb. Omenjeni voditelji so začeli svoje delovanje po septembru 1941. leta, ko je na zasedeno področje dospel »Reichsprotektor« Reinhard Heydrich, ki so ga maja leta 1942 umorili češkoslovaški partizani. Z izrednimi ukrepi so nacisti skušali najprej do skrajnosti potencirati češko gospodarstvo, nato pa je glavna težnja njihovega dela postala germanizacija področja z odpravo čim večjega števila krajevnega prebivalstva. Največ zločinov so zakrivil šef gestapa v Pragi (od septembra 1939 do februarja 1942. leta) in predsednik praškega posebnega sodišča Ernst Illmer, sodnika pri istem sodišču Felix Heide in dr. Schlegel, glavni tožilec v Pragi in šef gestapa v Čeških Budjejevicah Adolf Fuchs, predsednik sodišča v Brnu in voditelj tamkajšnje-

ga gestapa dr. Helm Holle, člani posebnega sodišča v Brnu Bruno Letow, Herman Ebert in Ewald Taudt, predsednik nekega drugega sodišča na Moravskem Wilhelm Herzberger in še dr. Rudolf Karl, Jose Regelsberger, Heinz Wollbrandt in Kurt Lebert.

Dokumentacijo o trinajstih esesovcih in vseh njihovih zločinih je češkoslovaška komisija poslala že novembra leta 1967 zahodnonemškim in avstrijskim oblastem, do sedaj pa vladi nista zavzeli kakega posebnega stališča. Trenutno ni znano, kje sedaj živi omenjenih trinajst nacistov. Komisija sumi, da jih živi deset v Zahodni Nemčiji, trije pa naj bi živeli v Avstriji, prav zaradi tega je bila dokumentacija poslana omenjenima državam. Na vprašanje, zakaj je komisija potrebovala nad 25 let, da je sprožila vprašanje procesov, je predstavnik organizacije razložil, da so imeli velike težave z raziskovanjem in z zbiranjem dokumentacij. Za nekatere zločine so našli dokaze šele pred nekaj leti.

Še trinajst zločincev, ki so delovali na Češkem in Moravskem — za katere so med drugim tudi zbrani dokazi — se je torej izmuznilo pravici. Ne mrtvim ne živim še ni uspelo, da bi se jim maščevali za krvoločna dejanja, ki so jih zakrivil pod Hitlerjevim vodstvom.

Konferenca Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije

Minuli teden, 29. in 30. septembra, je bila v Narodnem domu v Celju 1. konferenca Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije (ZKPOS). Udeležilo se je 138 delegatov iz Slovenije, ki šteje 170 v ZKPOS včlanjenih društev. Kot gostje so bili navzoči tudi zastopniki zamejskih kulturno prosvetnih organizacij, namreč Slovenske prosvetne zveze Trst, Slovenske prosvetne zveze Gorica, Slovenske prosvete Trst, Zveze slovenske katoliške prosvete Gorica, Slovenske prosvetne zveze Celovec ter Krščanske kulturne zveze Celovec.

Na dnevnem redu konference je bil m. dr. obširen uvodni referat predsednika ZKPOS Iva Tavčarja, ki je prinesel vrsto novih pogledov na kulturo in kulturno politiko v Sloveniji. Za goste iz zamejstva je bila posebno razveseljiva ugotovitev, da „Slovenci, ki živijo zunaj SRS, imajo gotovo pravico zahtevati pomoč od svoje matice in tudi vplivati na njen razvoj, celo dolžnost, da v okviru lastnih možnosti prispevajo k veljavi matice...“ Enako tehten in razveseljiv je naslednji stavek uvodnega referata: „Enotnost slovenskega prostora pojmuje torej kot enotnost pravic in dolžnosti Slovencev, kot medsebojno odvisnost in odgovornost... Zavedamo se ideološke, kulturne in politične raznolikosti, ki je navzoča v slovenskem prostoru, vendar pa menimo, da ta različenost ni treba, da onemogoča medsebojne vezi, sodelovanje in tudi vzpostavljanje tiste enotnosti, ki je potrebna, da se bomo vsi

čutili pripadnike ene in iste skupnosti, če se seveda odgovorno obnašamo drug do drugega. Menimo celo, da nas lahko raznolikost, kakršna je v našem prostoru, bogati in pospešuje naš razvoj, nas spodbuja k ustvarjalnosti, preprečuje duhovno lenobo in konformizem ter prispeva k naši odprtosti za vse, kar se pojavi novega, človeško vrednega ne glede na to, pod kakšnim imenom ali oznako se pojavi.“

Največji del konference je zavzemala razprava, v kateri so nastopili ter svobodno in pogumno zastopali svoja stališča številni delegati, med njimi tudi predsednik Prosvet-

150-LETNICA SLOVENSKEGA MUZEJSTVA:

Spominska plošča Franju Bašu

V okviru razstave Zlatarstvo na slovenskem Štajerskem, ki so jo 1. oktobra odprli v pokrajinskem muzeju v Mariboru, je prišlo v Mariboru tudi do širšega muzejskega slavlja, ki je zbralo k srečanju veliko predstavnikov kulturnih ustanov, političnih skupnosti in drugih ljubiteljev muzejskega dela. Mariborski pokrajinski muzej se je vključil v proslavo 150-letnice slovenskega muzejstva in se ob tej priliki spomnil — v sodelovanju z arhivom, zgodovinskim društvom in visokošolsko in študijsko knjižnico — svoje prvega ravnatelja prof. Franja Baša.

Muzejsko slavo se je v Mariboru pričelo

ne zveze Trst, predsednik Slovenske prosvete Trst ter predsednik naše Krščanske kulturne zveze. Razprava je prinesla tudi razne predloge, ki jih je na koncu potrdila in sprejela celotna konferenca.

Volitve novega vodstva ZKPOS so se vršile na osnovi predložene kandidatne liste, za predsednika je konferenca zopet potrdila g. Iva Tavčarja.

Posebno lepa točka konference je bila predstava Eliotove tragedije „Umor v katedrali“, na katero je celjsko ljudsko gledališče povabilo udeležence konference. Z Župančičevo „Veroniko Deseniško“, dokazano kvaliteto tega gledališča je „Umor v katedrali“ ponovno potrdil. Bila je to pretresljiva celebracija mučeniške smrti nadškofa Tomasa Becketa po prepričljivih igravcih, ki se jim tem potom še enkrat zahvaljujemo za nepozabni večer. lkh

SLOVENCİ doma in po svetu

† LOJZE DRENOVEC

Poročali smo že čisto na kratko, da je v Ljubljani umrl znani slovenski igralec Lojze Drenovec, član Drame SNG, dolgoletni predsednik Združenja slovenskih dramskih umetnikov, ter sedanji častni predsednik tega združenja.

Lojze Drenovec se je rodil 24. oktobra 1911 v Ljubljani. Svojo gledališko kariero je začel 1910 v takratnem deželnem gledališču. Že leto prej pa ga je odkril upravnik Govekar, kot amaterskega igralca v „Divjem lovcu“ na odru Šentjokobskega gledališča, ga napolnil v Nučičevo trimesečno igralsko šolo in nato angažiral. Kot marsikateri začetnik se je moral v začetku prebijati trdo. Kot igralec je bil plačan le za sedem mesecev, sicer pa je delal pri knjigarstvu Slatnarju v Kamniku.

Drenovec je postal kasneje tudi pevec, in večkrat nastopal pri operetnih predstavah, ki so jih pred vojno še uprizarjali v Ljubljani. (Žal so le-te po vojni opustili, čeprav je ta vrsta glasbe za opero najlepša.) Pot ga je vodila širom po Jugoslaviji, a se je vselej rad vračal v osrednjo slovensko Dramo. Za Drenovcem je ostala cela vrsta dognanih, zlasti pa prisrčnih, prijaznih odskih likov iz domačega in tujega repertoarja, od „Naše krvi“ do „Cyranoja de Bergeraca“, od „Mature“ do „Kranjskih komedijantov“, od mladostnega Lovra Kvasa, slovenskega ljubimca, do postaranih baronov z monoklom.

DR. DRAGOTIN CVETKO 60-LETNIK

Te dni je praznoval šestdesetletnico rojstva dr. Dragotin Cvetko.

Kot znanstvenik je Slovincem poleg pomembnih razprav, študij, biografij in sodobne kritične izdaje Gallusovih madrigalov napisal tudi prvo „Zgodovino glasbene umetnosti na Slovenskem“. Kot pedagog je vzgojil in še vzgaja generacije mladih slovenskih muzikologov, kot organizator pa je dosegel, da je na univerzi v Ljubljani zaživela stolica za muzikologijo ter zasnoval vsakoletni Muzikološki zbornik, ki mu je tudi urednik in mentor.

Pisatelj Ludvik Mrzel — umrl

V petek, 1. oktobra, so na Žalah v Ljubljani pokopali pisatelja, pesnika, plodovitega prevajalca, urednika, sodobnika Srečka Kosovela.

Življenjsko pot je začel 28. julija 1904 v Loki pri Zidanem mostu, v kraju, kjer je pramož Trubar, začetnik naše književnosti, nastopil službovanje. Sprva, ko je študiral medicino, je bil asistent izvirnemu mislecu profesorju Janezu Plečniku, pozneje pa, ko je prestopil na filozofijo, pa asistent seminarjev profesorja dr. Prijatelja na slavistiki.

Črtice, ki jih je kot feljtone z imenom *Frigid* priobčeval v Jutru in še v Ljubljanskem zvonu, so pri mladih zbujale pozornost z izbrusenim slogom, z iskrenim čustvom, ki je iz ogroženosti in razočaranja hrepenelo po mesijanski človečnosti odnosov med ljudmi. Iz časov najhujše gospodarske krize se je rodila knjiga črtic LUČI OB CESTI, porojena iz najsvetlejšega idealizma in najbolj črnega obupa nad človeško družbo, hkrati pa vere v zmago in moč upanja: »Kaj se ve, ali ne bomo morda že jutri ali po jutrišnjem vsi ljudje prišli do svoje besede.« (Črtica Medklic v radio, str. 170).

In potem je izdal svojo najlepšo knjigo,

IZ GLEDALIŠKEGA ŽIVLJENJA:

Franz Lehar: „Dežela smehljaja“

Vodstvo celovškega Mestnega gledališča si je tokrat izbralo iz glasbenega sveta Leharjevo opereto v treh dejanjih „Deželo smehljaja“. Premiera tega najlepšega komponistovega dela, je bila minuli četrtek.

Lepa grofica Liza Lichtenfels zavrne roko svojega mladega prijatelja Gustla von Pottensteina, podporočnika avstrijske cesarsko-kraljeve vojske, ker se je zaljubila medtem v kitajskega princa Su Honga, veleposlanika na Dunaju, ter mu tudi sledi v njegovo eksotično domovino. Toda tam, v daljni Aziji, čisto v tujem svetu, se zbirajo nad Lizo temni, črni oblaki. Spori so zmerom pogostejši, saj vladajo tam drugačne šege in običaji. Komaj porojena, mlada zakonska sreča se poruši.

Mladi princ, ki je postal ministrski predsednik, mora, kot to velevalo postave, vzeti štiri žene v zakon. Ko zve to Liza, s odločijo, da se z Gustlom, ki je medtem dobil mesto v avstrijskem velposlaništvu na Kitajskem, vrne domov. S pomočjo Su Hongove sestre, Princeze Mi, hočeta pobegniti. Pri tem ju zasači princ. Šele po težkem duševnem boju, se le-ta s krvavim srcem odloči, da dá Lizi svobodo.

Torej se vsebina dela, kot vidimo, ne kon-

ča s happy endom, kot je običajno pri operetah, temveč s tragičnim koncem, ker to najbolj ustreza Leharjevi glasbi, ki se zmerom bolj približuje operi in Puccinijevi smeri.

Med nastopajočimi sta pevsko vsekakor izstopala Yolanda Sudan, ki je svojo Lizo podala z lepo moduliranim in prijetno obarvanim sopranom in z vso igralsko prikupnostjo, ter Veijo Varpio, ki je princa Su Honga kreiral pevsko dovolj sproščeno, zlasti v srednjih legah svojega simpatičnega tenorja. Igralsko in plesno pa se je v vlogi male princeze Mi uveljavila subretka Beate Granzow. Pohvaliti je na tem mestu tudi vrsto drugih, v manjših vlogah nastopajočih operetnih umetnikov, ki so v lepi harmoniji z glavnimi junaki te ljubezenske tragedije doprinesli k velikemu uspehu „Dežele smehljaja“.

Orkester je ritmično in zanesljivo vodil dirigent Anton Marek. Predstava je končno ugajala tudi zaradi slikovitosti scen in pestrosti kostumov. Občinstvo je izvajalce, in posebej še nosilce glavnih vlog, nagradilo za prijeten užitek z zasluženim aplavzom po vsakem dejanju in tudi skoraj po vsaki solistični ariji. B. L.

najprej v visokošolski in študijski knjižnici, kjer je Janko Glazar odprl razstavo del Franja Baša. Janko Glazer je razstavo tudi pripravil in ob začetku kot dolgoletni Bašev prijatelj ter sodelavec predvsem pri časopisu za zgodovino in narodopisje spregovoril o širokem strokovnem delu prof. Baša.

Po začetku razstave v knjižnici se je veliko število obiskovalcev zbralo v Grajski ulici pred poslopjem gradu, kjer je o Bašu kot zgodovinarju, etnologu in muzealcu govoril dr. Sergej Vrišer, ki je s poglobljeno pozornostjo opisal Baševu zavzeto in natančno delo pri svojih strokovnih raziskovanjih in organizaciji mariborskega muzeja ter arhiva.

Potem je mariborski župan Mirko Žlender odkril spominsko ploščo prof. Franju Bašu. V svojem nagovoru je dejal, da bi bilo izredno veselo, večkrat slišati v Mariboru o tako zaslužnem in pomembnem delu, kakršnega je opravil pokojni prof. Baš. Zato, je dejal Mirko Žlender, naj bo Bašovo delo zglede za prihodnje rodove, zlasti za generacije, ki rastejo v Mariboru.

Belopeška jezera z okolico - prvi naravni park Furlanije-Juljske krajine

V Fužinah pri Belopeških jezerih so odprli prvi naravni park dežele Furlanije-Juljske krajine.

Park se razteza na površini pod Mangartom in Poncami. O njegovih lepotah ne kaže posebej spregovoriti, saj mnogi prav gotovo dobro poznajo Belopeška jezera in njihovo okolico. Vsa štiri jezera (dve veliki in dve miniaturni) so zajeta v parku, ki ga nameravajo v prihodnje raztegniti do jugoslovanske meje na Mangartu. Stevilne so rastlinske in živalske posebnosti tega področja.

Direktor gozdnega podjetja dr. Riccardo Querini je dejal, da obsega park 50 ha ter služi za primer, kako se namerava urediti naša dežela, da bi ohranila neokrnjene svoje naravne značilnosti od lagune pa prek alpskega predgorja v samo osrčje Julijcev. Kako resno pristopa k tem pobudam, dokazuje tudi dejstvo, da na področju Belopeških jezer niso sekali že 15 let.

Kakor je ob odprtju parka naglasil strokovnjak prof. Hofman, uspeva v parku devet vrst dreves, zelo številne pa so rastline nižje rasti. Ljubitelj najde tod na primer kar 15 vrst praprota. Prav tako bogata je tudi krajevna favna.

Dr. Querini je v svojem strokovnem poročilu med drugim naglasil, da doživljajo alpska področja Furlanije, Koroške in Gorenjske enako žalostno usodo, da jih namreč prebivalstvo zapušča, medtem ko se čedalje bolj množijo obiski nediscipliniranih izletnikov. Vračanje k naravi, imperativ našega časa, je treba zato primerno urediti, in to s skupnimi prizadevanji, da si bomo alpski svet ohranili kot res naravno in socialno dobroto.

V BENETKAH SO UKRADLI ZA DVE MILIJARDI DRAGOCENIH SLIK

V noči med ponedeljkom in torkom so neznanci iz bazilike sv. Janeza in Pavla odnesli pet dragocenih slik, ki sta jih izdelala znana italijanska umetnika iz 16. stol. Bellini in Vivarini. Domnevajo, da se je eden izmed tatov skrnil v cerkvi ter je nato odprl stranska vrata še drugim svojim tovarišem. Vrednost ukradenih slik cenijo na dve milijardi lir (okoli 80 milijonov šil.).

Deželna uprava namerava odpreti še druge naravne parke, žal vse z omejenimi razsežnostmi, in sicer na Krasu, ob morju, rekah, v gričevnatih predelih Furlanije-Juljske krajine in ob nekaterih jezerih. Park pri Fužinah pa je prvi poskus „naravnega modela“, h kakršnim naj bi stremela tudi sosedna področja.

Uradni govor je imel deželni odbornik Comelli, ki je omenil deželne zakone, ki so namenjeni posrednemu in neposrednemu varstvu narave in naravnega okolja. Glede drugih bodočih parkov v deželi pa je omenil, da bo njihova skupna površina predvidoma dosegla 2000 hektarov. Park pri Fužinah je odprt vsak dan in vsem, vanj pa so poleg domačinov vabljeni zlasti obiskovalci iz Avstrije in Jugoslavije.

ODLIKOVANJA „ŠENTJAKOBU“ OB 50-LETNICI

30. septembra je ljubljanski župan inž. Miha Košak na slovesnostih v klubskih prostorih magistrata podelil odlikovanja predsednika republike ob 50-letnici tega gledališča. Gledališče je bilo odlikovano z redom zasluge za narod s srebrnimi žarki, red dela s srebrnim vencem so prejeli Bogomil Gornik, Ervina Petrovič in Jože Čuk, red dela z zlatim vencem pokojni Danilo Bučar, Meta Bučar, Savo Klemenčič, Viktor Markič in Karel Pogorelec, red zasluge za narod s srebrno zvezdo Kazimir Drašlar in red republike z bronastim vencem Peter Škerlj.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Program Mestnega gledališča za prihodnje dni: PETEK, 15. oktobra: Federico Garcia Lorca *Krvava svatba* (Bluthochzeit). — SOBOTA, 16. oktobra: W. A. Mozart: *Così fan tutte* (opera). — NEDELJA, 17. oktobra: Franz Lehar: *Dežela smehljaja* (Das Land des Lächelns) — opereta. — ČETRTEK, 21. oktobra: *Così fan tutte*.

Ob robu povedano

10. OKTOBER PO ŽITRAJSKO

Poraz je preklemano bridka zaveščina, posebno takrat, ko bi moral človek po tako imenovanih zunanjih okoliščinah imeti zmago v žepu. No, pa se je začelo kar zmagobudno. Letos 10. oktobra popoldne v Žitari vasi, na nogometnem igrišču. Igrali so Žitrajci, hajmatrajarski domačini, proti Slovenskemu atletskemu klubu. Pa to še 10. oktobra, v Žitari vasi, nekaj sto metrov stran od Miklavčevega.

Bilo je ozračje kot na meddržavni tekmi. Pristaši so navijali, vsak za svojo stran, razgrelji so se, vsak je želel zmago svojemu moštvu. Na žalost je prišlo do nekulturnih izpadov proti nogometnemu klubu, ki se upa imenovati „SLOVENSKI ATLETSKI KLUB“. Pa saj imamo v Št. Jakobu v Rožu, npr. telovadno društvo, ki se imenuje „DEUTSCHER TURNVEREIN ST. JAKOB I. ROS.“ Temu nihče ne oporeka, nihče se ne zgraža, ker je telovadno društvo pač tajč.

In Hitlerjeva oblast nam je velela „KÄRNTNER, SPRICH DEUTSCH!“ In v Žitari vasi smo čuli nekaj poučnega: Neki Žitrajec je vprašal ves razkuhan enega od naših fantov, če smo mi, Slovenci, Korošci. Odgovoril mu je, da! Nakar dobi za odgovor od Žitrajca, čisto po hitlerjanski logiki: „Nochar sprichts taitsch!“

Pa še drug Žitrajec. Vemo, da se je naučil od mame samo slovenščine, saj še danes niti pametno nemško ne zna. Za njega smo bili Slovenci vse prej kot ljudje, po njegovem mnenju nimamo kot Slovenci ničesar iskati na Koroškem, in tako naprej v tem spravnem desetooktobrskem tonu.

Pa še en primer. Naša mladina je prinesla s seboj napise, transparente, s katerimi je spodbujala naše igralce. Najlepša hvala tej naši mladini, njeno držanje je nam ponos. Klici „es-a-ka-es-a-ka“ so morali zmešati živce marsikateremu prenapetemu Žitrajcu, ko je videl, kako je splavala desetooktobrška zmaga žitrajškega nogometnega kluba proti slovenskim koroškim nogometnašem po Beli navzdol. Zaradi tega je „seveda razumljivo“, da so začeli trgati naše transparente. Eden je doživel svoje največje življenjsko zadoščanje, ko je strgal en tak slovenski transparent na najmanjše drobce. Naši so ga obdali, in mu vzklikali „es-a-ka-es-a-ka“. Tisti žitrajški domačin je bil videti kot parjen bik v španski areni. Ni si mogel pomagati prav nič, po porazu domačega nogometnega kluba še ta duševna, moralna polomija. Tresel se je od svete nemške hajmatrajarske jeze, tako da smo se že bali, da ga bo vrglo. A ne samo njega, tudi pri drugih smo videli podobne znake.

„Ge oba, bon du slowenisch redst!“ „Jugoslawische Zigainar!“ „Slovenska partizanska stranka!“

Vsilil pa se nam je še en vtis. Zdelo se nam je, da je sodnik, v prvem polčasu zares pravičen, piskal v drugem polčasu pristransko za Žitrajce. Tudi sicer smo opazili nekaj nepravilnosti.

Pa na koncu. Naši so zmagali zaslužno, navijači so jih odnesli na ramah z igrišča. Pa še vzkliki „es-a-ka-es-a-ka!“

Izid? „ZMAGA NAŠA, FIGA VAŠA!“

pisk

P. S.:

Po tekmi se je pojavila žandarmerija, da bi spet napravila red na igrišču. Hotela je pomiriti duhove. Za zaključek je rekel eden od uniformiranih: „Im Namen des Gesetzes, verlassen Sie den Sportplatz!“

In v imenu zakona smo se razšli.

ŠT. JANŽ V ROŽU — VELINJA VAS
(Poroka)

Kaj se ti fantič
v nevarnost podajaš,
črnez Dravco ves hodiš,
pa plavat ne znaš!

Te besede so veljale včasih za vsakega fanta, ki si je hotel izbrati dekle onkraj Drave. To danes ne velja več. Čeravno šumijo še dravski valovi, čez njo že peljejo lepi mostovi. Tako si je mislil Mihi Hafner, pd. Petračnjakov iz Št. Janža, ko mu je zbudila srce Rozalija Seher, pd. Knaberlnova Rozi iz Velinje vasi. Precej časa je hodil to pot, med tem časom si je pozidal lep prostori dom, kamor je pripeljal sedaj nevesto Rozijo za svojo življenjsko družico. Dne 3. oktobra je bila poroka, v lepo prenovljeni cerkvi v Velinji vasi, vesela svatba pa na

Srečanje gojenk-absolventk

Za prvo oktobrsko nedeljo je neumorna sestra-učiteljica, Gonzaga Kobentar iz Št. Ruperta pri Velikovcu, organizirala srečanje gospodinjskih gojenk-absolventk šentrupeške in šentjakobske gospodinjske šole. Dolej so bila ta snidenja na Koroškem. Letos pa so dekleta s svojo sestro izbrale romantične Nazarje v Savinjski dolini za svoje zbirališče.

Dan srečanja je bil poln vedrine: sončno-krasna nedelja, mnogo petja in nad 140 nasmejanih dekliških obrazov. Uspeh ni ostal. Spomin na Nazarje bo med udeleženkami gotovo živel do prihodnjega srečanja.

V Šoštanj

Avtoprevoznik Sienčnik iz Dobrle vasi je pripeljal dekleta v dveh avtobusih iz Št. Ruperta, iz Št. Jakoba pa so dekleta došla s kombi-vozom. Zastopane so bile predvsem gojenke zadnjih letnikov in letošnjega. Že med vožnjo je vladalo med dekleti veselo razpoloženje in tudi precejšnja radovednost, kako bo izpadlo svidenje z bivšimi znankami iz Slovenije. Dekliški konvoj se je najprej ustavil v Šoštanju. Nekam radovedno so industrializirani meščani spremljali dekliško-vedro turnejo. Dekleta so obiskala na šoštanjem pokopališču grob zaslužnega župnika in zgraditelja šentrupeške šole Franca Trajbarja. Na grobu so molile, zapele pesmi „K Tebi želim, moj Bog“ in „Njav čez izaro“, ena deklet pa je deklamirala posvetilo Milke Hartmanove župniku-šolniku in med drugim dejala:

Še zbira vaš šolski dom
generacijo mlado
leto za letom,
ki daje dekletom
kulturo in vedo, prosveto.
Še daje jim smernice vneto
za vernost družine,
za pravi napredek doma in pólja.

Drugi spomin z molitvijo je veljal pokojnemu šentrupeškemu župniku dr. F. Zeichnu, ki se je lani na cesti pred šolo smrtno ponesrečil.

V Nazarjah

Motorizirani dekliški sprevod je nato hitel v savinjske Nazarje, k romantičnemu in prostornemu frančiškanskemu samostanu s prekrasno dvostolpno Marijino cerkvijo. Na cerkvenem pragu je mladi zbor s toplim pozdravom sprejel p. dr. Roman Tominc, skupno z župnikom p. Bogoljubom. Število deklet, ki so medtem došle iz raznih predelov Slovenije, je naraslo na 150, veselega pozdravljanja in vedrega ščebetanja ni hotelo biti konec. Vsa družbica je nato skupno z duhovnikom darovala v prelepi cerkvi sveto daritev in jo olepšala z dekliškim petjem. Pristrčen verski nagovor pa je imel p. Ro-

nevestinem domu pri Knaberlnu. Poročne obrede z mašo je opravil šentjanški g. župnik Vošnjak. V lepem nagovoru je orisal zakonsko življenje, po katerem vodita dve poti, ena v veselje in srečo, druga v skušnjava in žalost. Poročno mašo je olepšal s petjem šentjanški cerkveni zbor.

Ženin, kakor tudi nevesta, prihajata iz zavednih in poštenih družin. Mihej je izvrsten igralec. Ko je končal šolo, se je že z vnmom vključil v vaško kulturno delovanje. Skoraj ni bilo prireditve in igre v Št. Janžu, da bi Mihej ne sodeloval, in skoraj vselej je imel glavno vlogo. Tudi v športnem društvu in pri požarni brambli z velikim veseljem deluje. Zato je tudi daleč okoli znan in priljubljen.

Na ohceti pri Knaberlnu je bilo zelo veselo. Lepa domača pesem je donela iz grl po vseh koncih in krajih, „Fantje izpod Karavank“ pa so skrbeli, da je staro in mlado pri poskočnih vižah brusilo pete. Razen vabljenih gostov se je zbralo veliko prijateljev in znancev ženina in neveste, toliko da malokje drugod. Vse se je veselilo z Mihijem in Rozijo.

Tudi narava jima je dala najlepše: lepo vreme. Toplo jesensko sonce je ogrevalo hribček in razžarevalo cerkvico, v kateri sta si Mihej in Rozi obljubila večno zvestobo. Naša želja je: Da bi jima sonce zakonske ljubezni ravno tako ogrevalo srca in lepšalo zakonsko pot.

Roziji pa še posebej želimo, da bi se nas „Dravcev“ kmalu privadila in da bi ji v lepem domu v Št. Janžu potekali samo veseli dnevi.

man. Po maši so frančiškani pripravili udeleženkam okusen obed.

Popoldansko prireditev so dekleta s svojo voditeljico sestro Gonzago in še drugimi sestrami iz obeh šol, ki so se prav posrečeno včlenile v dekliški zbor, organizirale pred cerkvijo. Prostor je bil za svečani spored izredno posrečen, poln sonca od začetka do zaključka in nepričakovano akustičen za besedo in melodijo. Prireditev je s pozdravom začela sestra Gonzaga. Sledile so pesmi in deklamacije, vesela igrice in dekliški raj. Koroška pesnica M. Hartmanova je dekleta prisrčno nagovorila kot svoje prijateljice in jih s pesniškim zanosom navduševale za vero in dom. Moški svet je z govorom zastopal dr. V. Zwitter, predsednik KDO, ki je med drugim povedal tudi tole:

Gospodova molitev „Oče naš“ pred dvatisočletjem, je pričetek socialne evolucije, ki sega v današnji dan in preko njega. Iz sužnja in tlačana se poraja svobodni človek s polnim dostojanstvom, iz barbarskih ljudstev se rodi enakopravnost narodov, iz brezpravne žene postaja možu enakopravna družica in tovarišica. Motor tega veličastnega razvoja je krščanstvo. Pavel VI. govori na zdravniškem kongresu o ženi, ki je odsev božje lepote, znamenje božje ljubezni

PRODAM zelo poceni in dobro ohranjen avto BMW 700 LS, letnik 1962, 30 PS. Naslov: Hajnžič Lado, Rebrca 30, 9133 Miklauszof.

in bitje po božji podobi. „Krščanska žena je tovarišica možu, zmožna tiste vdane ljubezni, ki je najgloblji vir materinske skrbi in požrtvovalnosti. V ženi-materi se srečava dih božjega Stvarnika, početnika neumrjoče duše, z ustvarjeno naravo. V služeh ljubezni dosega žena polnost življenjske močnosti in postaja prisposoba najvzornješe in najpopolnejše žene, Kristusove matere“.

— Slovenski rod rabi danes take velike žene, ki ga bodo kot nekoč Estera in Judita vodile v tem velikem in odločilnem času v lepo bodočnost.

Z veselim nasmehom so dekleta sledila prizorom možko-korajžne in po preizkušnji spametovane Minke. Preudarni mož Miha je svojo prvotno oblastno, a brhko ženo v kratkem času posrečeno ukrotil. Tudi številnim na prireditvi navzočim patrom, ter gospodom iz sosednjih far in z Brezja so živahno igrana dejanja na zelenem odru prav dobro ugajala. Prireditev so dekleta zaključila s pesmijo in rajem.

Na poti domov

Ob slovesu so si udeleženke obljubile svidenje za prihodnje leto. Prijazni kaplan iz savinjskega Ljubna jih je za prihodnje leto povabil v svojo faro v Logarski dolini. Koroški avto-konvoj se je nato v razigranem razpoloženju spet vračal domov.

DUŠNOPASTIRSKI URAD VABI NA

romanje v Maribor k blagoslovtvi nove spominske cerkve na čast sv. Cirila in Metoda, ki bo 24. oktobra 1971

Ta cerkev naj bi ob 1100-letnici Metodove smrti in ob ustanovitvi prve slovenske metropolije utrjevala med našim ljudstvom izročilo svetih bratov in škofa Slomška.

K tej slovesnosti bodo prišli vsi slovenski nadpastirji, vabljeni pa so tudi vsi sosedni škofje iz obmejnih držav in drugi cerkveni predstavniki.

Verniki s Koroške naj bi bili po želji pripravljalnega odbora zastopani tudi po kakem cerkvenem zboru, ki bi sooblikoval slovesno bogoslužje. Sodelovala bosta združena cerkvena zbora iz Sel in Št. Janža.

Slavnostni program se začne ob 10. uri.

Popoldne bi se koroški romarji peljali še k MATERI BOŽJI NA PTUJSKO GORO

Vozi podjetje Sienčnik iz Dobrle vasi.

Cena za vožnjo: v Maribor, na Ptujsko goro in nazaj 80.— šil. iz Celovca. Prijave sprejema do 19. oktobra 1971 Dušnopastirski urad v Celovcu in podjetje Sienčnik.

Čas in kraj odhoda bomo udeležencem pravočasno sporočili. Vaša prijava brezizjemno šele velja, ko ste plačali celo vsoto (šil. 80.—) vnaprej.

Dom v Tinjah vabi na

duhovne vaje

ZA ŽIVI ROŽNI VENEC (I.)

od ponedeljka, 18. X. 1971 zvečer
do četrta, 21. X. 1971 opoldne

Voditelj: p. Anton Cvetko

Vabljeni so predvsem romarji, ki so bili spomladi v Lurdu. Prosimo, da se prijavite čimprej!

Krišpin Ogris —
osemdesetletnik

2. oktobra je minilo 80 let, ko se je v Sealah rodil Krišpin Ogris. V družini je bilo pet fantov in to je bila ena najzavednejših slovenskih družin na Koroškem. Ko se je pripravljal plebiscit za priključitev Koroške k Jugoslaviji, je bil Krišpin agitator v Grebinju, brat Jurij pa borec za severno mejo. Po neuspelem plebiscitu sta oba pobegnili v Jugoslavijo.

Krišpin je končal gozdarsko šolo v Kostanjevici. Zaposlil se je v gozdni upravi na Bledu, od 1931. leta pa je bil gozdar in vodja dvorskih lovišč na območju Pokljuke in Mežaklje oziroma zgornjem koncu Gorenjske.

Med vojno je takoj začel sodelovati s partizani. Pod njegovim vodstvom so postavljali brunarice za partizansko tehniko. Bil je član okrožnega komiteja, kasneje pa je bil poslan na oblastni komite pod Blegaš, kjer je skrbel za narodno imovino.

Po vojni ga srečamo v Ljubljani kot načelnika za gozdarstvo. 1946. leta pa je prevzel na Gorenjskem (pa vse do Trente) reprezentančna lovišča in ribolove. To delo je opravljal vse do 1954. leta, ko je bil upokojen.

Krišpin Ogris je ustanovni član planinskega društva Gorje, član turističnega društva Gorje, tajnik čebelarke družine. Bil je tudi član pevskih društev. Odlikovan je bil z redom zaslug za narod, redom zaslug za hrabrost in redom dela s srebrnim vencem.

GOLŠOVO

Na Golšovem smo 22. avgusta položili k zadnjemu počitku, ob veliki udeležbi pogrebcev, Terezijo Writzl, pd. Pokovo v Smeričah, v starosti 55 let. Bila je izvrstna cerkvena pevka in čistilka Matere božje. Skrbela je tudi za lepoto cerkve na Golšovem. Čez eno leto je bila bolna, iskala je pomoči v bolnišnici. A ker ji tudi tam niso mogli pomagati, se je vrnila k svoji sestri Naniji, in tam pri Vahu na Golšovem dobro pripravljena umrla. Naš gospod župnik je imel v cerkvi lep nagovor. Imela je sestro redovnico, zato so prišle tudi sestre iz Št. Ruperta pri Velikovcu na pogreb. Cerkveni pevci so zapeli na domu pesem „Ko zarja zlata nam gore“ in na grobu „V nebesih sem doma“.

To je bil lep pogreb, katerega si je pokojna s svojim vzornim življenjem tudi zaslužila!

Draga Trezi, počivaj v miru in na svidenje v nebesih!

Dušnopastirski urad

V pravljčni deželi „Disneyland“

(V. Zatelet poroča s svojega potovanja po Ameriki)

Zadnjič sem opisal Disneyevo deželo na splošno, danes pa to, kar mi je v najlepšem spominu. Zavedam pa se, da morem z besedami opisati le prav malo tega, kar sem z očmi in ušesi poiziral.

FANTASYLAND — domišljajska dežela

Kateri otrok, ki je gledal slikanice ali poslušal pravljice staršev, deda ali babice, si ni zaželel poleteti s Petrom Panom na Luno in nad zvezde ali se sprehajati z Alice v pravljčni deželi? V Disneylandu so sanje otrok postale resnica, tu je najsrečnejše otroško kraljestvo. Tu lahko potuješ s Sneguljčico (Schneewittchen) po zarastlem temnem gozdu k diamantnim rudnikom, ki jih koplje sedem palčkov. Na aerodinamičnih ušesih slona Dumba pojezdíš v nebesne višave. Na napuhnjeni gosenci se pripelješ z Alice v zajčjo votlino v narobe obrnjeno sobo. Zakleto kraljično rešiš iz kače in jo pripelješ v čarobni grad bogastva in sreče. S Pepelko (Aschenbrödel) čutiš srečo in nesrečo, prav tako z Rdečo kapico (Rotkäppchen) in s Postržkom (Pinocchio) prideš v dom treh malih prašičkov. Preko mnogih pravljic pridemo do zadnjega sveta malčkov, kateri zvezde so otroci vsega sveta.

Bolj zanimivo kot pravljice je to, kako se nam predstavljajo. Vozimo se v živobarvnih holandskih čolnicah po reki, ki nas pone-sejo v pravljčno deželo, v pošastne votline in kraljevske dvore, v luksuz in sploh sanjski svet. Vse figure pravljčnih oseb ali živali (lutke, Puppen) so kot žive, vse se gibljejo, rajajo in pojejo. Na stotine naenkrat, kot bi gledal barvni film. Melodična fantazija predstavlja petje in plese otrok preko sto narodnosti in pojejo v različnih jezikih. Ob koncu pa se združijo otroci vsega sveta v pesmi: Kako majhen je naš svet.

Saj sem že star, tukaj sem postal kot otrok, pomladilo se mi je srce in kar prekratek je bil čas, ki sem ga preživel v brezskrbnem kraljestvu.

ADVENTURELAND — pustolovska dežela

Nekaka „Indija Koromandija“. Mnogi sanjarijo o potovanjih v čudovite dežele, ki si jih navadno predstavljamo kot vroče tropske dežele. Povlečemo se ven iz civilizirane sveta in izginemo v oddaljeno džunglo v Afriki ali Aziji. Sad naših sanj je Indija Koromandija. Vozimo se zopet v čolnu po vijajoči se reki skozi divjo džunglo kot na Pravi Amaconki. Bregove preraščajo tropične rastline in drevesa z ovijalkami in orhidejami, praproti, vse je živo in resnično. Zdrknemo po brzicah, se vozimo pod grmečimi slapovi, lepota se nam smeje vsepovsod. Krokodili čuvajo starodavni tempelj, indijski sloni se kopljejo v svetih vodah, rjovejo in brizgajo vodo skozi nos, levi in tigri se zaganjajo v nas in rjovejo, volkovi, hijene, risi na drvesih nas hočejo ugrizniti, kače se zvijajo z dreves proti nam, gorile odpirajo strašne čeljusti, nosorogi, cebre in žirafe se sprehajajo po savani. To je pravi safari, izlet v kraljestvo divjih živali. Vse živali v vodi, zunaj ali na drevesih so umetno narejene, toda kot žive v naravni velikosti, se gibljejo in izvajajo naravne glaso-ve.

Tehnično se mi zdi najpopolnejši „Pojoči Tiki“. Sedimo v krogu kot v kakem cirkusu. Sredi prostora sedijo na palicah živobarvni papagaji: začno govoriti, se kregajo, pojejo, potem se spusti pred nas trop raznih čudnih ptičev: zopet je vse naravno, kot živo, vsi ptiči odpirajo kljune kot bi res prepevali, se gibljejo. Ves prostor krasijo na stena-h figure. Mislil sem, da je pač le naslikano, izrezano. Naenkrat postanejo stene žive, figure odpirajo usta in oči in s ptiči vred prepeva na stotine figur, da se le čudim, kako je to mogoče. Vsi ptiči in figure morajo biti čudoviti aparati, ki jih elektronski stroji gibljejo tako, da tvorijo skupen mogočen koncert.

Ali zanimiva voznja z veliko jadnico „Mark Twain“ po široki reki, ladja iz starih časov in jo ženejo lopatasta kolesa. Ob bregu taborijo Indijanci, delajo, kuhajo in lovijo. Napadejo nas lovci na človeške glave, kanoni pokajo, hiša gori, zares gori... Vse se ti zdi prava resničnost.

NEW ORLEANS SQUARE

Ta je le za dobre živce. Zopet nas čolni pripeljejo v velikanske podzemeljske votline morskih roparjev v Karibskem morju.

Polno nevarnosti nam grozi. Odurni in pijani roparji se gostijo in popivajo ob ognju, čuvajo naropane zaklade, nas čakajo v zasedah, streljajo na nas, nam grozijo z noži, kričijo in prepevajo, prikazujejo se nam mrtvaki in strašni duhovi. Neustrašeni roparji ujamejo ladje, premagajo branilce, izropajo vasi, na javni dražbi prodajajo dekleta. V čudovitem višku te avanture spreminijo vso mesto v strahoten pekel.

Petje v „pravljčni deželi“, v „Pojočem Tiki“ in divjanje v razbojniški jami sem snemal na svoj magnetofon, da ga ne bom zastonj prenašal po svetu. Morda boste še vi slišali?

JUTRŠNJA DEŽELA

To je dežela prihodnosti, čez dvajset let, kot si jo je zamislil Disney. Omenim le vožnjo na Luno, dogodivščine na planetih, bodoča mesta in promet. Tu se lahko vozimo v pravi podmornici pod vodo, v Rocket jetih (letalih), v kabinah skozi Matterhorn ali z enotirno železnico.

V posebnem kinu gledamo „Lepo Ameriko“: 12 kinoaparatov nam naenkrat kaže vse lepote Amerike, tako da jo gledamo okrog nas na vse strani.

MAIN STREET,

kar pomeni glavna cesta ameriških mest okrog leta 1880. Vse zgradbe in vse drugo je do podrobnosti originalno: hiše, kavarna, apoteka, kino za nemi film, trgovine, plinske svetilke, ognjegasci, muzika, zabavišča itd. Tu se vozimo s staro železnico Santa Fé ali s konjsko kočijo ali s cestno železnico, ki jo vozijo konji ali jahamo na muli. Peljemo se čez Grand Canyon (najbolj znamenita soteska) in skozi pragozd z velikanskimi predpotopnimi živalmi. Tam nas pa zajame strašna nevihta. Hvala Bogu, da ni resnična.

Se razume, da je v Disneylandu dosti trgovin, restavracij, saj si moramo po dolgem ogledovanju napolniti želodce in pogasiti žejo. Smo pač živi ljudje in ne narejene lutke v pravljčni deželi. Ne morem opisati vseh zanimivosti, pa upam, da sem vam že slane cedijo po Disneyevi deželi. Kako rad bi vas vse, dragi bralci, popeljal v pravljčno deželo, zlasti otroke. Skušal vam bom vsaj nekaj tega pokazati v slikah ob zvočni spremljavi ptičjega zbora in ob skupnem petju vseh otrok. Kako majhen je naš svet.

KANADSKA PŠENICA ZA KITAJSKO

Kanada je sklenila s Kitajsko nov sporazum o prodaji 20 milijonov bušlov pšenice (bušel — 35,24 litra). Pšenico bodo začeli pošiljati v prihodnjih tednih, dobava bo trajala tri mesece. Lanskega oktobra so v Pekingu podpisali sporazum o prodaji 98 milijonov bušlov kanadske pšenice. Celoten izvoz kanadske pšenice v Kitajsko bo letos znašal 117,6 milijona bušlov (približno 4,2 milijona ton).

DOM PROSVETE V TINJAH VABI NA

TEČAJ ZA KMETE

Struktura proizvodnje v kmetijstvu se v tem razvoju spreminja. Istotako se spreminja struktura oskrbe prebivalstva z živili. Problem tako v proizvodnji kot pa v oskrbi prebivalstva z živili nista več kruh in krompir, marveč meso in mleko. Povpraševanje za kruhom in krompirjem pa tudi za živalskimi maščobami naglo nazaduje, povpraševanje za mesom, pa tudi za mlekom pa narašča. Pri tem je pridelovne žita enostajnejše in cenejše od priraje mesa in mleka. Vprašanje leži v obeh primerih le v velikosti kmetijske posesti in v naravnih pogojih za proizvodnjo (kaj je mogoče rabiti kot njivo in kaj je lahko samo travnik).

Na področju priraje mesa gre širom Evrope razvoj v smeri koncentracije, farmske proizvodnje. To vendar naj nikogar ne ustraši. Drži namreč resnica, da ima sto kmetov lahko tudi 1000 plemenskih svinj na reji, od katerih prodaja pujske in da tudi lahko redi 1000 krav, od katerih lahko nahrani 500 do 600 goved.

Pot k temu so proizvodne skupnosti, ki vzamejo na skrb tudi vnovčenje. O njihovih praktičnih izkušnjah bo govora v drugem predavanju.

NEDELJA, 17. OKTOBRA 1971

Spored:

9.00 Inšpektor Blaž Singer:

„Kmet in trg,“

„Kakšne prednosti prinašajo kmetom proizvodne skupnosti.“

12.30 Skupno kosilo

14.00 Dipl. inž. Jože Skamljič:

„Pitanje klavne živine“

Ignacij Domej,

zastopnik južnokoroških kmetov v okrajni zbornici v Velikovcu:

„Važnost našega zastopstva v kmetijski zbornici“.

Priložnost za sv. mašo ob 8. uri v Domu. — Zaključek: približno ob 17. uri s skupno malico. — Prispevek za tečaj, kosilo in malico: šil. 70.—.

Ist der Kunde wirklich

König?

Ja, ich bin's!

Ich bin Königin im Reich der guten Sachen. Majestät im KONSUM. Hier bin ich zu Hause, hier fühl' ich mich wohl.

Und noch eines:

Als Mitglied bekomme ich Rückvergütung auf jeden Einkauf. Darum sind 530.000 Familien Mitglied im

KONSUM

S srpom na medveda, da bi rešila vnuka

Stara je 63 let, toda njen upadel obraz, zgubana koža, njena brezzobna usta kažejo še veliko več let, posebno ker je v črno oblečena. V desni roki nosi srp, v levi pa je vrv s katero vleče za seboj belo kljuse. Okoli nje in kljuse pa tekata njena vnuka 9-letni Ljubo in 12-letni Blagoje. Vse naokrog je suho. Trava je že dolgo dozorela, vsa je rjava, celo hrast, ki veliko prenese, je začel zaradi dolge suše popuščati. Stara ženica pa vendarle rine s svojima vnukoma v hrib, da bi nabrala čim več zdravilnih zelišč. Staro Kofilko Kotesko — tako ji je ime — skrbi, da bi njena vnuka ne ostala brez knjig in zvezkov. Zato ju naganja, da začneta z njo iskati in nabirati zdravilna zelišča, ki jih bodo posušili, prodali, in z izkupičkom kupili knjige.

Kofilka s srpom žanje dragoceno rastlino, ki je je našla cel grm. Vnuka pa nikakor ne čujeta njenih nasvetov in namesto, da bi iskala nove grme in nova zelišča, obratata robidnice. Belo kljuse pa nekam nemirno stopica, dviga glavo in se potiska k starki.

„Kaj ti je?“ — potiska starka konja od sebe. „Babica, babica“ — prileti Ljubo k starki. Ves preplašen ji pravi: „V goščavi nekaj šumi. Da ni morda medved!“

„Kje neki medved“ — pomirja ženska dečka — „Morda je sem zašla kaka divja svinja. Divjad je lačna. Ne boj se!“

In Kofilka se je spet pripognila in žela dalje. Toda suhe veje so se začele lomiti in konj, belo kljuse se je še bolj nervozno približalo starki. V tem je pridrvel spet vnuk in ves iz sebe kriknil: „Babica, medved.“

In iz goščave je res prilomastil medved, se ustavil in se dvignil na zadnje šape. Iz gobca mu je visel dolg rdeč jezik. Žival je bila strahotno žejna in lačna. Dečka sta se privila k babici in tudi konj je obstal. Starka, 63-letna Kofilka,

stoji vzravnan s srpom v roki in ostro gleda v medveda. Medved se malo zaziba, zaniha z glavo kot bi razmišljal, kaj bi in kaj ne bi. Starka pa zakriči na otroka, naj beži. In res mlajši Ljubo se naglo povzpne na bližnji majhen hrast, Blagoje pa se skriva v grm. Nekaj trenutkov se medved obotavlja nato jo ubere proti malemu hrastu, na katerem je starkin vnuk Ljubo.

„Ne dotikaj se ga“ — zatuli ženska in v istem trenutku, ko je prišel do hrasta medved, je bila tudi ona pri njem in že je zamahnila s srpom in vsekala zver po šapi, ki jo je bil dvignil proti hrastu. Medved se je vzravnil in ponovno dvignil veliko šapo. Starka ga je ponovno vsekala s srpom. Ko je medved spet dvignil šapo je z močnim zamahom zrušil žensko na tla. Ženska ni razmišljala, kako naj se bori, pač pa je mahal s srpom, tolkla na desno in levo, da bi le rešila vnuka na hrastu. Medved se je pogal na njo in jo z vso svojo težo dobesedno prekril. Malo kljuse, ki je bilo prej odrevenelo iz strahu, je nekako podivjalo in s kopiti krepko brnilo medveda. Medved je najprej obstal, nato pustil žensko in se pogal proti konju. Ženska je takoj vstala in se s srpom v roki ponovno pogal na medveda. Medved se je spet obrnil proti njej in starka je začutila strašne bolečine v glavi, nato prav tako veliko bolečino v nogi. Zbrala je še vse zadnje moči in mahnila s srpom. Medveda je zadel v desno oko in medved je najprej odskočil, si v travo mencial oko, nato pa je rjoveč odšapal v goščavo.

Stara Kofilka je v krvi ječala. Prihitela sta vnuka in ko sta ugotovila, da babica ni mrtva, sta jo nekako natovorila na konjiča, ki ni bil pobegnil. Na konju sta jo pritovorila do vasi, kaka dva kilometra niže, in njun oče, Kofilkin starejši sin, Mile, je spravil mater v bolnišnico v Strugo. Zdravniki struške bolnišnice so ugotovili, da ima prebito lobanjo, da ima zlomljeno spodnjo čeljust, zlomljeno eno rebro in zmečkano levo golenico.

„Ženska, kako si se upala, lotiti se medveda?“ — jo je vprašal zdravnik, ko so jo v bolnišnici ponovno spravili k zavesti.

„Imaš ti vnuka, doktor?“ — ga je vprašala Kofilka in mu hkrati z vprašanjem odgovorila.

ŽIHPOLJE

V nedeljo, 12. septembra, smo imeli na Žihpoljah dan vednega češčenja, in v nedeljo navrh, to je 19. septembra, šele cerkveno žegnanje, semenj. Ker so tega dne nepogrešljivi tudi godci, so ga preložili na osem dni pozneje, ker godci in češčenje ne spadata skupaj; seveda so nekateri malo godrnjali. V cerkvi je bilo obakrat dosti ljudi, ki so molili in dali čast Bogu. Gospodu Alešu Zechnerju se zahvaljujemo za lepo, v srce segajočo pridigo o Mariji.

Na Žihpoljah smo imeli kar tri pogrebe zapored: 22. septembra je bil pogreb Ferdinanda Kramerja iz Vrste vasi. Umril je v starosti 64 let. Osem dni navrh pa je bil pogreb Huberta Walherja, tudi iz Vrste vasi, star je bil 73 let. 1. oktobra je bil zopet pogreb Uršule Kuš, ki so jo pripeljali iz Brež, ker je bila tam v bolnišnici, kjer je njena hči bolniška strežnica, redovnica. Poprej je stanovala v Dolci vasi pri Trampušu, ker je tam poročena ena izmed njenih hčera. Bila je verna žena in je hodila pridno v cerkev.

Razvoj Slovenskega AK

Ob začetku je bila beseda. To se lahko reče o ustanovitvi Slovenskega atletskega kluba. Kajti mnogo se je govorilo o lastnem nogometnem klubu, kjer bi bili združeni vsi kvalitetni slovenski nogometaši Koroške. In teh je bilo dosti. Bili so javljeni ali pri različnih društvih, ali pa so čakali na ustanovitev lastnega slovenskega moštva. To pa ni smelo dolgo trajati, ker igralci niso mogli večno čakati. No, lansko leto je bilo potem tako daleč.

Študent prava, Zdravko Inzko, je podvzel vse korake, ki so bili potrebni za ustanovitev. Potreboval je dober mesec. Prej pa je še prodal svoj avto, „spačka“, da je lahko posodil društvu štartni kapital, kajti ob ustanovitvi so bile društvene blagajne prazne.

Nogometna zveza pri ustanovitvi ni delala težav, zahtevala pa je, da dobimo v neki občini, ki še nima nogometnega moštva, sedež. Ker leži v Slovenjem Plajberku predolgo sneg, ker so v Selah hoteli ustanoviti svoje društvo in ker se žihpoljski župan ni upal dati nam sedeža, smo se obrnili na župana z Radiš. Gospod Ludovik Ogris nam je rad ustregel in takoj natipkal na papir, da občina Radiše rada da sedež SAK-ju. To je bilo nujno potrebno, ker bi nas nogometna zveza Koroške drugače ne sprejela. Ona tudi ni sprejela moštvi Philips in Neuner, ki sta hoteli imeti sedež v Celovcu. Celovški sedež so odklonili tudi nam.

Juridična ustanovitev in prijava na varnostni direkciji sta potekli hitro in brezhibno. To smo sporočili nogometni zvezi, ki je zahtevala 1000 šilingov in s tem smo bili končno sprejeti med koroška nogometna moštva. Dodeljeni smo bili v 2. razred D, to je podjunska skupina.

Glavno delo nas je pa še čakalo: ureditev športnega igrišča. Po dolgem iskanju smo našli travnik, ki je edini odgovarjal. Županov brat, g. Toni Ogris, pd. Kopajnik se je s tem strinjal, da igramo na njegovi zemlji in nam je veliko pomagal pri ureditvi igrišča. Vrata, gole, je naredil sveški instalater Gerhard Kropiunig — in to zastoj. Delali so približno en teden **Miha Zablatnik, Peter Waldhauser, Zdravko Inzko, Janko Woschitz in Lampichler Nužej**. Izkazalo se je, da je bil ves trud zastoj, ker nogometna zveza ni odobrila igrišča. Bila je mnenja,

da je prevalovito. Zato smo morali igrati lansko jesensko prvenstvo v Žrelcu, v igredno pa na gimnazijskem igrišču v Koschatstraße, kjer smo še danes.

V nogometni sezoni 1970/71 smo igrali 26 tekem in zasedli peto mesto med trinajstimi moštvi, kar je za novince kar lep uspeh. Opisal bi le prvo tekmo, ki bo prešla gotovo v zgodovinske knjige Slovenskega AK. Igrali smo proti Rudi in začeli s samo devetimi igralci. Od teh devet je bil eden **Urban Popotnik**, ki se je pripeljal z mopedom več kot 100 kilometrov daleč z Bistrice na Zilji, ob dežju, na tekmo. **Janči Hribar** pa je najel taksi, da je sploh mogel priti z visokih Kort v Rudo. Igra se je končala s 5:5, **prvi gol za Slovenski atletski klub je dal Stanko Olip**.

Sledeči igralci so polni idealizma in optimizma (zakaj boste brali spodaj) tvorili osnovni in prvi kader Slovenskega atletskega kluba:

Ivan Olip, Stanko Olip, Toni Olip, Karli Pristovnik, Gregor Mak, Fortunat Dovjak, vsi iz Sel; Janči Hribar, Korte; Jozej Mikl, Pečnica; Peter Waldhauser, Slov. Plajberk; Nužej Lampichler, Janko Woschitz, oba Radiše; Martin Rogl, Št. Janž; Miha Zablatnik, Bilčovs; Marjan Pandel, Mokrije; Janez Tratar, Čergoviče; Urban Popotnik, Bistrice na Zilji; Bernard Wakounik, Mlinče, Mirko Oraže se je odjavil od Žitare vasi, Žitrajčani pa ga niso hoteli dati in ker eno leto ni igral, je lahko prišel letos k nam, ne da bi Žitrajčani to mogli preprečiti.

Zakaj so morali imeti ti igralci in z njimi seveda odbor precejšnjo mero idealizma in upanja v bodočnost?

- ker je SAK začel delovati docela brez denarja,
- ker SAK ni imel lastnega igrišča,
- ker SAK ni imel niti lastne nogometne obleke (izposodili smo si jo pri Koroški dijaški zvezi),
- ker je bilo pričakovati, da bodo izpostavljeni igralci na igrišču zasramovanju, ker so Slovenci;
- ker so vsi vedeli, da bo SAK živel samo od dobre volje igralcev in vodstva.

Po enem letu se lahko objektivno reče, da je idealizem obrodil sadove in ti so očitni. Prvo mesto v drugem razredu D in po-

večani kader SAK, v katerem so še sledeči novi igralci: Valentin-Folti Waldhauser, Slovenji Plajberk; Hanzi Hornböck, Št. Janž; Gusti Zablatnik, Bilčovs; Peter Šifrar, Beljak; Mirko Wakounik, Mlinče in Joško Wrolich, Loče, ki tudi trenira.

S tem, da zmagujemo, raste seveda zanimanje in javljajo se Slovenci iz vseh krajev slovenske Koroške, ki hočejo igrati pri nas.

Omembe vredni je tudi trening, ki smo ga imeli poleti v Tinjah. Vodil ga je gospod Franc Gostenčnik iz Raven, ki je žrtvoval zadnjih 8 dni svojega dopusta za nas. On je trener z visoko izobrazbo in ostro disciplino in je gotovo s svojim velikim znanjem pripomogel, da se SAK nahaja sedaj na prvem mestu. Še sedaj prihaja, kadar le more, iz Raven na naše tekme in pomaga s svojimi nasveti.

Prosimo vse Slovence, da po svojih močeh podpirajo SAK. Naj niso nevoljni, če dobijo kako položnico ali prošnjo za podporo. Društvo ni pri nobeni politični športni organizaciji in se opira samo na sloven-

ske podpore. Mnenja smo, da so fantje slovenski športniki in ne športniki kake stranke. To bo tudi v bodočnosti smer Slovenskega atletskega kluba. Postanite tudi vi prijatelji in dobrotniki SAK in se pridružite geslu nogometašev, geslu, ki je prineslo moštvo že toliko uspehov: „Po borbi le prihaja zmaga!“

HOKEJ KAC IZLOČEN

Le eno kolo je trajalo za KAC letos tekmovalje za evropski pokal v hokeju na ledu. Kar po porazu 4:5 minulo sredo (6. 10.) v Ljubljani nihče ni pričakoval, je v ponedeljek zvečer postalo v celovški Mestni hali resničnost. Avstrijski prvak KAC je doživel doma poraz 3:4 (2:2, 0:1, 1:1), ter moral tako položiti orožje proti boljšemu hokejskemu moštvo iz Jesenic (jugoslovanski prvak). S skupnim rezultatom 9:7 grejo Jesenice v drugo kolo tekmovanja za evropski pokal.

Manchmal weine ich

Die junge Frau aus Jugoslawien, die diese Zeilen geschrieben hat, hat uns gebeten, ihren Namen nicht zu nennen. Sie will kein Mitleid und keine freundlichen Briefe. Es geht ihr nicht um sich und ihre Kinder. Es geht ihr um alle Kinder, die in der Fremde geboren sind und nun bei uns leben. Und die immer allein sind, weil sie keiner haben will.

Ich bin Jugoslawin, in der Gegend von Split aufgewachsen. Ich bin dreiunddreißig Jahre alt und habe zwei Kinder einen Sohn mit neun und eine Tochter mit sechs Jahren. Ich spreche nur gebrochen Deutsch, deshalb mußten diese Zeilen von einem Österreicher übersetzt werden.

Als ich hörte, daß wir alle nach Österreich gehen würden, war ich sehr glücklich. Heute bin ich es nicht mehr so sehr. Und deshalb schreibe ich auch. Ich schreibe für alle Mütter, die ihre Kinder gern haben. Und ich schreibe auch für die Väter.

Wir fanden in Wien sofort Arbeit, mein Mann als Hilfsarbeiter am Bau, ich als Hausbesorgerin in einem alten Miethaus. Die Wohnung ist zwar ein wenig feucht und das Zimmer, in dem die Kinder schlafen, hat nur ein winziges, vergittertes Fenster, aber wir haben es uns doch gemütlich gemacht. Wir hatten so viel von Wien gehört und den freundlichen Menschen. Wir haben gedacht, hier Freunde zu finden. Wir fanden keinen einzigen.

In dem Haus, das ich sauber mache, bin ich die „Tschuschin“, ein Wort, das ich immer wieder zu hören bekomme. Keiner hat sich auch nur die Mühe gemacht, nach meinem Namen zu fragen, ich habe einfach keinen. Dafür ging es von Anfang an: Hier ist es dreckig und dieses Fenster gehört geputzt. Die Leute pöbelten mich an, wie sie keinen von ihnen anpöbeln.

Bei meinem Mann ging es etwas besser. Er macht am Bau die schwersten Arbeiten, aber das macht ihm nichts aus. Dafür sprechen die

anderen sogar mit ihm. Nur beim Essen wollen sie lieber alleine sitzen. Mein Mann muß mit dem Autobus nach Hause fahren. Dort rücken alle von ihm ab. Ein paarmal hat man schon versucht, Streit mit ihm anzufangen, einmal, weil er im Gedränge zu dicht bei einem Mädchen stand. Da sagte ihm einer, wir gehören alle aufgehängt, weil wir nur dreckige Geschichten im Kopf haben und ein Messer in der Tasche.

Also sind wir eben alleine geblieben, wir kommen auch ohne Freunde aus, obwohl wir daran gewöhnt sind, zu Hause eine große Familie und viele Verwandte und Bekannte zu haben.

Schlimm ist es nur mit den Kindern. Im Haus will niemand mit ihnen spielen. Der ältere geht zur Schule und dort hat er natürlich Schwierigkeiten mit der Sprache. Die anderen hänseln ihn damit, obwohl sein Lehrer sehr nett und verständnisvoll ist. In ihrer Fußballmannschaft lassen sie ihn nicht mitspielen. Dabei war er immer ein so begeisterter Fußballer. Und ein guter sogar.

Er redet nicht viel darüber. Er weint auch nicht. Er sitzt nur da, allein im Hof, neben den Abfallkübeln und spielt mit Kugeln oder starrt einfach in die Luft. Ich könnte weinen, wenn ich ihn so armselig darsitzen sehe. Ein Kind, allein in einer fremden Stadt. Sehen Sie, deshalb habe ich das geschrieben. Ich möchte die Mütter bitten, sich das einmal vorzustellen: Ihr Kind, allein in einem anderen Land. Und die Väter möchte ich bitten, einmal daran zu denken, wie es ihnen gefallen würde, weit weg, ohne Freunde zu leben.

Wir haben niemanden etwas getan. Wir sind nicht aussätzig. Wir stinken nicht. Zu Hause habe ich viele Bücher. Und mein Mann ist ein guter Schachspieler.

Wir sind nicht einmal 1000 Kilometer von Wien geboren. Und deshalb will uns keiner haben, keiner neben uns stehen, keiner grüßen. Ich klage nicht für uns.

Aber manchmal weine ich wegen der Kinder. (Elternblatt, 8. April 1971)

Gedanken zum Artikel: „Manchmal weine ich“

Man muß sich schämen! Man muß sich schämen vor diesen Menschen, die sehr glücklich waren, als sie erfuhren, daß sie im Westen, im gemütlichen und freundlichen Österreich Arbeit bekommen werden. Ich schäme mich, weil man der hohen Meinung, die man von uns in anderen Staaten hat, so keine Ehre macht!

Es genügt nicht, wenn wir im Fremdenverkehr glänzen, uns hier vor lauter Freundlichkeit überschlagen, vor Fremden unsere Lieder singen und mit Blaskapellen durch die Straßen ziehen! Nicht nur Urlauber, auch „Gast“- oder Fremdarbeiter fahren einmal nach Hause und bringen so ihre Eindrücke von Land und Volk mit. Auch sie (die Gasterbeiter) erzählen dann, wie ihnen der österreichische Mensch als Arbeitskollege, als Wohnungsnachbar, in den Verkehrsmitteln, in Gastlokalen oder auf Veranstaltungen gegenübergetreten ist. Was soll man sich da von uns denken? Es gibt keinen Unterschied, zwischen dem Fremden als Gast, und dem Fremden als Arbeiter! Der einen Gast zahlt, um bei uns weilen zu können, der andere Gast arbeitet, um bei uns weilen zu können. Allerdings macht man hier einen groben Unterschied! Der Erstgenannte wird wie ein rohes Ei behandelt, während man den Zweitgenannten wie einer ansteckenden Krankheit gegenübertritt.

In jenen Menschen, die sich hier beklagen, lebte ein lebendiger Glaube an die „Weltstadt“ Wien, an das vielbesungene, „goldene Wienerherz“, an die freundliche Gesinnung aller Österreicher. Unsere Menschen werden aber dieser Auffassung, wenn man von Ausnahmen absieht, nicht gerecht! Diese Familie erlag leider einem Irrtum, da sie glaubte, bei uns ist man als Gastarbeiter (vorallem als Jugoslawe) kein Mensch zweiter Klasse, ist man kein „billiger Tschusch“! Wenn man eine Minderheit wegzählt, lebt unter

unseren Menschen noch immer der alte Haß, die Intoleranz, das Vorurteil, unterstützt von einem dummen Traditionsdenken! Auch in Kärnten gibt es noch genügend Leute, die dieses Denken gerade hysterisch pflegen.

Für diese Gasterbeiterfamilie, die irgendwo im Häusermeer Wiens lebt, war Österreich eine Enttäuschung! Erwachsene kommen leichter darüber hinweg, finden sich schließlich mit der bedauerlichen Tatsache ab. Kinder sind hier anders. Sie verstehen nicht, warum sie keiner mag. Sie sind wie immer die unschuldigsten Opfer von Engstirnigkeit und Voreingenommenheit. Denken Sie wirklich einmal darüber nach, wie Ihnen zumute wäre, würde man Sie und Ihre Kinder in der Fremde so behandeln! Wäre Ihnen das recht? Bestimmt nicht!

Nichts berechtigt und rechtfertigt eine solch diskriminierende Behandlung! Spielen wir nicht die Herrenmenschen, so als wären nur wir erste Qualität, als kämen wir gleich nach dem lieben Gott! So fängt es nämlich an! So haben sich in der Vergangenheit ganze Völker und ihre Führer gebärdet. Wer im Größenwahn emporsteigt, fällt sehr leicht (z. B. Hitler, Napoleon). Bleiben wir nüchtern und am Boden. Wollen wir europäisch und weltweit denken, wollen wir uns Weltstadt oder Europagemeinde nennen, muß sich zuerst im Denken unserer Menschen noch vieles ändern, müssen wir unbedingt den Menschen achten und anerkennen, ganz gleich, aus welcher Nation er kommt, ganz gleich, welcher Religion und Rasse er angehört! Nur so werden wir „einen Baustein zu einem geeinten Europa setzen“. Wenn wir uns darin üben, wird es einmal möglich sein, daß sich die Menschen über die Grenzen vieler Nationen die Hände reichen werden.

Herbert Guttenbrunner, jun.

9065 Ebenthal

Slovenski AK - Žitara vas 3:2 (2:1)

In spet so bili v nedeljo, 10. oktobra, uspešni slovenski nogometaši v Žitari vasi. Že pred igro je kazalo, da bo tokrat napet in trd boj za prvo mesto.

SAK je imenitno začel, saj ga je pred igro vzpodbudil priznani pliberški trener g. Franc Gostečnik iz Raven. A kljub temu je bilo kmalu 1:0 za Žitaro vas. Toda naši fantje niso obupali. Še bolj so se borili in do odmora je bilo že 2:1 za SAK. Prvi gol je zadel premišljeno dolgolasec **Marjan Pandel**. Ta fant, ki je eden izmed najbolj talentiranih izmed naših igralcev, je zelo dobro vodil igro in bil tudi najboljši nogometaš na igrišču. Ostala dva gola pa je zabil **Folti Waldhauser** — naše levo krilo —; obkral je prehitel vse nasprotnike z vratarjem vred in tako doprinesel svoj del k zmagi SAK.

Slovensko moštvo je zelo dobro kombiniralo, le naši dve krili sta še malo neodločni in nesigurni. Tudi obramba je včasih

malo plavala, najbrž zaradi tega, ker je klub tokrat igral z razporedbo 3—4—3 in to prvič. A ta sistem se je zelo obnesel, saj je bila zmaga trdno v rokah SAK.

Kot pri vseh igrah, se je izkazal spet vratar SAK **Jože Mikl**. S svojo sigurnostjo in odločnostjo je demoraliziral napadalce Žitare vasi in jih s tem zmedel.

Velika hvala pa naj bo tokrat izrečena slovenskim navijačem, ki jih je bilo gotovo nad 200. Skozi celo tekmo so vzpodbujali naše igralce in jih sčitili, pred nasprotnim, po nacizmu dišečim navalom, ki so prišle, zlasti po igri do izraza z glasnimi parolami, plakati in transparenti, so bili SAK druga hrbtnica.

Vsi igralci Slovenskega atletskega kluba se iskreno zahvaljujejo številnim slovenskim navijačem, ki so veliko prispevali k zmagi in jih prosijo, da bi jim tudi v nadalje tako navdušeno stali ob strani.

Ostali rezultati:

Trušnje—Šmihel 1:2 (0:0)
Šmarjeta—DSG Borovlje 2:7 (1:3)
Št. Mihael/Lav.—Galicija 2:1 (1:0)
Metlova—Pischeldorf 2:0 (1:0)
Ruda—Labot 3:1 (1:1)
Vovbre—Trdnja vas 3:2 (2:1)

2. razred D

1. SLOVENSKI AK	8 7 0 1 29:13 14
2. Metlova	8 6 1 1 13:5 13
3. Žitara vas	8 5 2 1 37:10 12
4. DSG Borovlje	8 5 1 2 29:11 11
5. Šmihel	8 5 0 3 19:17 10
6. Trdnja vas	8 3 3 2 20:13 9
7. Pischeldorf	8 4 1 3 11:8 9
8. St. Michael/Lav.	8 2 3 3 13:21 7
9. Šmarjeta	8 3 1 4 11:22 7
10. Vovbre	8 2 2 4 11:15 6
11. Labot	8 2 1 5 14:23 5
12. Trušnje	8 1 2 5 5:15 4
13. Ruda	8 1 2 5 12:33 4
14. Galicija	8 0 1 7 5:23 1

NOGOMET

AVSTRIJA—IRSKA 6:0 (3:0)

Avstrijska nogometna reprezentanca je v nedeljo na stadionu v Linzu pred 18.000 gledalci premagala ustrezno irsko reprezentanco s 6:0 (polčas 3:0). Tekma je bila v okviru tekmovanja za evropsko nogometno prvenstvo. Avstrija bo tako zasedla v 6. skupini drugo mesto, za Italijo, ki velja že sedaj za zmagovalca v tej skupini.

● Neznani navijač je med nogometno tekmo Madžarska—Bolgarija, ki je bila v soboto v Budimpešti, ubil 64-letnega gledalca Tamasa Molnarja. Neznane ni odobral neke odločitve škotskega sodnika Davidsona ter je zato vrgel na igrišče skoraj pet kilogramov težak plastični zaboj. Med padcem je zaboj zadel nesrečnega Molnarja v glavo zaradi česar je bil na mestu mrtev. Policija še ni našla storilca.

MARIJA POLZER:

Potovanje v Afriko

Ta potopis nam je pred časom poslala ena naših bralk in ga zaradi njegove zanimivosti rade volje objavljamo. Uredništvo

Nepričakovano prejemem nekega dne povabilo svoje prijateljice Pepce Simon, ki že par let biva s svojo družino med arabskim narodom v Tunisu, naj jo obiščem. Ker rada spoznavam nove kraje in v tem primeru celo novo celino, se nisem veliko obotavljala in sem se takoj odločila za to potovanje. (Prej kdaj mi še na misel ni prišlo, da bom tudi jaz hodila po afriških tleh.) Zanimal me je afriški svet ter življenje tamkajšnjega ljudstva.

Lažja mi je bila odločitev za to pot tudi zato, ker je potovala istočasno njena mati z menoj. Materinska ljubezen jo je vlekla in se vkljub starosti ni bala dolge in naporene poti po železnici in zraku.

Šla so pisma sem in tja in končno je bil določen 5. marec za odhod. Peljali sva se z brzovlakom iz Celovca ob štirih zjutraj proti Rimu. Okoli šeste ure naslednjega dne se ustavi vlak v Rimu. Pobrli sva svoje kovčke ter se odpravili na letališče. Ob devetih nadaljujeva najino pot z letalom. Z bliskovito hitrostjo se je dvignilo in odletelo proti jugu. Vmes se je letalo ustavilo in zadržalo na otoku Siciliji — Palermo in od tu nadaljevalo pot proti Tunisu, glavnemu mestu države Tunizije v Afriki. Ob pol dvanajstih ponoči pristane letalo, midve napraviva prve korake na afriški celinii; ob srečnem svidenju je bilo veliko veselje med materjo in hčerko.

Zjutraj nas je že pozdravilo toplo afriško sonce, lepa pomlad: vse v bujnemu zelenju, cvetju, po drevesih zlatorumene oranže, citrone, grapefruit itd. Kar slinje sem požirala in mislila, kako rada bi jih zamenjala z našimi jabolkami. Nepopisljiv užitek, ko vidiš s svojimi lastnimi očmi, po komaj enem dnevu, popolnoma drugo naravo!

Mesto Tunis je gosto naseljeno v nasprotju s podeželjem. Srečavalo nas je mnogo ljudi. Ženske so v belih haljah, nekatere imajo še celó s pajčolanom zagrnjen obraz. Moški so oblečeni kot v najhujši zimi — z debelim plaščem: zaradi zaščite proti vročini, pravijo. Otroci se zadovoljijo z lahko obleko. Kar strmela sem ob njihovi noši. Že tokrat je bilo 45° C na soncu.

Gospod Simon je bil službeno zelo zaposlen, a zato nam je dal svoj avto na razpolago. Jaz sem bila šoferka tega voza. Vsak

dan smo napravile lepe izlete daleč okoli. Brez avtomobila to ne bi bilo mogoče.

Tunizija je zelo lepa dežela. Velika razlika pa je med življenjskim standardom tu pri nas in tam doli. Preprosto ljudstvo blizu mesta še živi nekoliko bolje, ker ima več možnosti prislužiti svoj vsakdanji kruh. Edina cementna tovarna je blizu mesta, kjer je dosti zaposlenih. Znana so njih sloveča ročna dela: keramika, graviranje, kovano železo, pletenje preprog, vezenje. Delajo vse ročno, nič ne poznajo strojev. V okolici mesta prodajajo svoje ročne izdelke v Souku. To je znameniti del starega mesta. Tu prodajajo spominčke, preproge, čevlje in drugo različno robo. Tu so zelo ozke ulice z malimi trgovnicami, tako da kupci in gledalci eden drugega porivajo.

Sredino Souka krasi mošeja — stara muslimanska cerkev. Radovednost nas je vlekla noter. Z dovoljenjem nekega predstavnika smemo vstopiti. Pred vratmi moraš sezuti svoje čevlje in iti bos noter, kakor pač muslimanska vera ukazuje.

Večkrat smo šle na trg, kjer kupiš zelenja-

vo, oranže, različno meso, mlečne izdelke, ribe, polže itd. Zajce in piščance kar žive ponujajo. Če eno ali drugo kupiš, ti jo v par minutah zaklano in očiščeno izroči. Prodajajo samo moški, najbrž svojim ženam ne zaupajo denarja. Pri Arabcih je namreč žena tako rekoč še služkinja. Ako srečaš moža z ženo, gre moški pred žensko, z rokami v žepu. Žena gre zadaj in vleče kot osliček.

Pri Arabcih le redko vidiš, da bi šel mož z ženo na sprehod. Navadno gre sam, ker žena mora biti doma, da opravlja dela. Sploh pa ne vidiš ženske v gostilni, temveč samo moške. Večkrat so nas srečavali otovorjeni oslički; na njih sedé možje, žene pa gredo peš zraven. Oslički so tako suhi, da samo koža drži kosti skupaj. Zelo medle so tudi krave — na njih bi lahko „klavir igrali“. Edino ovce in kamele so dobro rejene.

V pomladanskih mesecih (to je od januarja do junija) imajo domače živali zeleno pašo, potem pa obirajo borovje in grmovje. Kmetje ne mislijo v teh mesecih na sušenje sena, da bi v poletnih in jesenskih mesecih imela živina kaj jesti. Saj ne poznajo niti kose, še manj kakšen stroj, da bi kosili travo.

(Konec prihodnjič)

Iluzija in resničnost

Poznavalec ameriškega Zapada ve, da skoraj ni več pravih Indijancev. Poslednji Indijanci prave rdeče rase že počivajo pod zemljo. To ni posebno hudo, ker moramo tudi mi vsi umreti, zakaj bi potem usoda delala izjemo z rdečkožci? Ali na žalost so odnesli ti rdeči ljudje starega kova s seboj v grob tudi uso romantiko. Niti prizadevanje ameriških turistovskih birojev, ki, kakor vemo, vse zmorejo, ne morejo vnovič prebuditi zamrlih čarov in lepote te rase.

Pri nas še živi spomin na Indijance, ki smo jih poznali iz starih romanov in pripovedk. Mi si jih še vedno zamišljamo tako divje, v tistih eksotičnih oblačilih in perjanicah, še vedno jih vidimo, kako živé v tistih primitivnih kolibah in kako dirjajo na svojih neverjetno hitrih konjih. V resnici pa so od starih Indijancev ostale komaj blede sence. Civilizacija jih je predelala v moderne ljudi.

Dandanes torej na žalost ni več nikogar izmed tistih, ki jih je znameniti Karel May ovekovečil v svojih romanih. Na rdečo raso je negativno vplivala tudi ameriška civilizacija. Novonaseljeni belokožci so tako dolgo odvrtačali »rdeče domačine« od vere in običajev, dokler niso ti izgubili lastninske pravice in samostojnosti. Ali od tistega dne

so začeli rdečkožci spoznavati vrednost dolarja.

Duh časa namreč polagoma odvajajo te ljudi od njih rodne grude. Drug za drugim odhajajo v velika mesta, a nekateri celo preko oceana v druge dežele. Za belo pleme so oni še vedno redkost in zanimivost, zato uživajo simpatije in se hitro vžive med belokožci. Po evropskih univerzah je bilo pred desetletji precej mladih Indijancev in Indijank, ki so se povzpeli do visokih služb v Ameriki, toda večji del Indijancev je dobilo oziroma dobi službo v privatnih podjetjih in trgovinah. Zanimivo je, da tega naroda, kakor je ponosen na svojo preteklost, ni sram delati.

Nekdanji hrabri borci so dandanes dobri restavratordi, bogati posestniki, vodniki tujcev, agenti, trgovci z originalnimi indijanskimi predmeti itd.

Leta 1932 je obiskal prvokrat (izza Kolumba, prosim!) rdečkožec zdravilišče Marjine Lazne na Češkem. To je bil neki trgovec z oljem iz Brazilije, ki je prišel, da se iznebi velikanske zaloge maščobe; pred nekaj desetletji pa sploh ni bilo nobenega debelega Indijanca. Tako širi civilizacija sence svoje blagovitosti celo v potrpežljiva in mirna srca rdečih ljudi.

Nam ne preostaja zdaj nič drugega, ka-

Oton Župančič:

Breza in hrast

Breza, breza tenkolasa, kdo lasé ti razčesava, da stojé ti tako lepó? Ali mati ali sestra ali vila iz goščav?

Niti mati niti sestra niti vila iz goščav: tihi dežek opoldanji, lahni veter iz daljav.

Hrast, hrast kodrogrivec, kdo lasé ti goste mrši, da so kuštravi tako? Ali mačeha hudobna ali sto sovražnikov?

Niti mačeha hudobna niti sto sovražnikov: mršijo mi jih viharji sred noči opolnoči.

kor tudi samim Indijancem ne, kot le to, da se spominjamo njih burne preteklosti in viteštva s pomočjo filmov, ki so izdelani po klasičnih povestih Karla Maya. In ko se mi tako navdušujemo nad nemirnim življenjem naroda, ki izginja, se njegovi preostali potomci z veliko voljo trudijo, da gredo vzporedno s civiliziranimi belokožci.

Za dobro voljo

Frančkova modrost. — Francek: „Mama, jaz pa vem, zakaj zlezejo piške iz jajc.“ — Mama: „No, zakaj?“ — Francek: „Zato, ker se bojijo, da bi jih skuhali!“

Med možmi. — „Ženske pa res ne morejo nobene reči obdržati zase.“ — „O, moja pač. Že petnajst let sva skupaj, pa mi ni še nikoli povedala, za kaj rabi denar!“

Vedno je imel srečo. — Mlinarica: „Moj mož je imel vedno le srečo. V otročjih letih je padel po stopnicah, a se mu ni nič pripetilo, ravno tako ne, ko je nekoč padel s konja. V šolski dobi se mu je nekoč udrl led pod nogami, pa ni utonil, ob neki priliki ga je podrl snežen plaz, a ga ni zasul — — —.“ — Dobernik (ki je poslušal Mlinarico): „— — — in zdaj je že 23 let oženjen s teboj, pa je še zmerom živ.“

Ju je že spoznal. — Gospodinja (vandrovcu): „Poberite se, sicer pokličem svojega moža.“ — Vandrovce: „Se nič ne bojim, saj ga poznam. To je oni mali možiček, ki me je predvčerašnjim nagnal, češ da bo sicer poklical svojo ženo.“

JOSIP JURČIČ:

19

JURIJ KOZJAK

Smeje zavije cigan na čuden način usta, seže po svoj nož, prereže janičarju vezi na rokah in, kazaje na starega Marka, govori: „Tu stoji, v lice mu poglej in videl boš očeta svojega lica.“ In obrne se k očetu, rekoč: „Gotovo je tukaj Jurij Kozjak, še lepši od tedanjega, ki je jezdil z menoj na Turško.“

„Moj sin!“ zavpil je stari Kozjak in v tem trenutku je padla stena med dvema srcema, oče in sin sta si ležala na prsih. Beseda sinu srca in ušesu nekdanji ni bila neznanca, že dolgo pa je ni čulo uho pod turbanom turškim.

Pač marsikaj je bil rad poprašal stari novodobljenega sina, ali za zdaj je moral zadovoljen biti, da je mogel govoriti s srcem tistega, ki ga je toliko časa pričakoval zastonj. Sicer pa je cigan tolmačil med njima, kar je bilo potreba.

Ni bilo težko priti zdaj iz klostra. Jurij Kozjak — prejšnji janičarski glavar — ta je lahko prevaril svoje dozdanje pajdaše, rekši, da so se mu vdali vsi v klostru s to pogodbo, da oprostijo njega in tri ujete tovariše, ako se jim dovoli prostim oditi, pa da Turkom prepusté klostrsko poslopje. Janičarjem je bilo vse povšeči, da bi bili le nazaj dobili svojega hrabrega poveljnika. Sicer so menili, da kristjanom ni treba mož beseda biti, ali ko so videli, da je njihovega glavarja v resnici volja, pripeljati sovražnike, ki so se mu vdali, v varstvo, niso si upali malemu krdelu ničesar storiti, ki je skozi sredo turškega tabora jezdilo z vsemi znamenitejšimi dragocenostmi in bogatijami klostrskimi. Celo ko je glavar namenil se, da hoče kristjane spremiti do grada, da bi tako do zadnjega besedo spolnil, ni se mu upal nihče upirati, dasiravno se je to vsem več ko

čudno zdelo. Veliko krdelo je hotelo iti z njim, da ne bi kristjani ugovoru vkljub zopet zaprli poveljnika. To se vé, da se je ta temu ustavljal, rekši, da ni potreba, in nazadnje vzela le čisto majhno število s seboj.

Vendar kmalu pride to krdelce v turški tabor nazaj in naznani preplašenim janičarjem, da jih je glavar popustil in šel s kristjani v grad Kozjak. Jeza, ki se je zavoljo tega vnela med Turki, skazala se je v tem, da so brž zapalili velikansko klostrsko poslopje in razvalili ga s cerkvijo vred. Kaj radi bi se bili maščevali nad izdajalcem samim, kakor so ga imenovali; vendar vedeli so, kako nevaren bi jim bil njih prejšnji glavar, ako se zedini z domačimi proti njim; zato se podvzajajo, da gredo za veliko vojsko.

Že medpotoma so bili poslali cigana z dvema hlapcema naprej v grad Kozjak, da bi tam oznanili veselo novico, da pride pravi mladi gospodar Jurij. Še posebej je rekel Marko poročiti bratu Petru, ako bi bil že v gradu, da se mu ni ničesar bati, vse je pozabljeno, kar mu je bil hudega prizadejal.

V gradu veselja ni bilo ne konca ne kraja, ko se je razširila ta novica, zlasti med starejšimi hlapci.

Ko bi bil Bog s svojo mogočno strelo Petra z vedrega neba udaril, ne bi se bil bolj prestrašil, kakor ga je prestrašilo naznanilo, da se vrača njegov — po njem na Turško prodani nečak in brat Marko na grad, da je vsa njegova hudobija prišla na dan, da mu ni več živeti med ljudmi. Kar sta hlapca poročila, da je nekaj leveval stari gospod Marko, da je pozabljeno, tega Peter že ni slišal, kakor hlapca nista vedela, kaj govorita.

„Proč je proč!“ vpil je Peter z glasom, ki je vse prestrašil, kateri so ga čuli. „Pogubljen sem na večno!“ Rekši, je bežal ven in nihče ni šel gledat za njim.

Ko se je vse veselilo in kričalo v gradu, vidé novega gospoda v turški obleki, manjkalo je Petra. Zastonj je stari Marko, ves solzen od samega veselja, za njim popraševal, zastonj so družina ves grad prestaknili. Petra ni bilo. Tudi cigana ni bilo videti.

Šele drugo jutro navsezgodaj je prišel mlad hlapec strahoma staremu Marku grozovito novico povedat, da gospod Peter doli pod gradom v gozdu — na veji visi mrtev. Da je bilo to naznanilo grenka grenka kapljica v pijači novega veselja, to si lahko mislimo. Opat Udalrik, ki je bil že popred s Petrom v grad prišel, rekel je z žalostnim glasom: „Kakršno življenje, taka smrt.“

Ljudje, katerim je bilo zaukazano, da so na tihem sneli Petrovo truplo z drevesa in ga pokopali, pravili so pozneje, da je cigan iz gošče pristopil in smeje se mrtvecu rekel: „Zakaj si me dal v vodo vreči, trap! Ne bi se ti bilo treba sicer obešati.“ To so bile zadnje besede, ki jih je kdo čul iz ciganovih ust, kajti od tistega dne ga nihče več ni videl v slovenskih krajih. Ne dolgo potem je bila dežela rešena nemilega gosta: Turki, siti prelite krvi in morije, pomaknili so se spet nazaj.

Zopet se prikažejo slovenski kmetje, ki niso bili padli v boju z ljutim vragom pod krivo sabljo ali ki niso morali v sužnost med nečloveške Turke. Pela je sekira v starem hrastovem gozdu; razkopavali so upepeljene kupe, ostanke svojih poprejšnjih stanovanj, in k Bogu zdihovaje so si stavili nova pohošča.

Opat Udalrik je dal s pomočjo okoli stanujočih plemenitašev, posebno mladega Kozjaka, sezidati nov kloster v Stični. Sploh pa so si prizadevali po vsej deželi, da bi zacelili rane, ki so jih vsekali Turki.

Marko Kozjak vendar ni dolgo užival veselja, živeti pri svojem sinu, ki je bil, vsem sosedom čudež, najboljši mož med kranjskimi plemenitaši. Ime janičar mu je bilo sicer ostalo, vendar nobena tistih grozovitih lastnosti, katere so se vezale navadno s tem imenom. Kmalu je Jurij pokopal svojega očeta, ki je umrl rad in vdan v previdnost božjo, katera mu je bila zadnji del življenja tolikanj olajšala. Tudi opat Udalrik je šel kmalu za njim počivat v Bogu, ki vse dobro plačuje, vse hudo kaznuje. Bodi torej češčen in hvaljen!

(Konec)

tedenski program

RADIO CELOVEC

PETEK, 15. 10.: 13.45 Informacije — Poper in sol. — SOBOTA, 16. 10.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.00 S pesmijo od vasi do vasi. (Mešani zbor SPD „Danica“ iz Podjune). — NEDELJA, 17. 10.: 7.00 Duhovni nagon — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 18. 10.: 13.45 Informacije — Za našo vas. — TOREK, 19. 10.: 13.45 Informacije — Od popevke do popevke. — SREDA, 20. 10.: 13.45 Informacije — Za naše mlade poslušalce — Mladina poje. — ČETRTEK, 21. 10.: 13.45 Informacije — Iz slovenske literarne delavnice. (Lev Detela). — PETEK, 22. 10.: 13.45 Informacije — Veseli val. — SOBOTA, 23. 10.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

PETEK, 15. oktobra: 10.00 TV v šoli: Zbujenje pisatelja: Josef Friedrich Perkonig — 10.30 Gost pri Cesacu Bresgenu — 11.25 Program za delavce: V kraljevi službi — 18.00 Zeleni svet — 18.20 „Dva psa — dva prijatelja“, za lahko noč — 18.25 Avstrija — slika — 18.50 Kam nas pelje veter? — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kadar oče s sinom: „Trgovski prijatelj“ — 21.15 Časovni potek dogodkov — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Spotoma ob koncu tedna.

SOBOTA, 16. oktobra: 15.25 Jazz in pop — 16.10 Za otroke od 5. leta naprej: Hišica — 16.35 Za mladino od 14. leta dalje: Kaj lahko postanem? — 17.05 Klub Beatlov — 17.35 Za družino: Seržant Preston — 18.00 Tedenski magazin — 18.20 „Jazbečar Valdi“, za lahko noč — 18.25 Kultura — aktualno — 18.50 Heinz Conrads v soboto zvečer — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Dober večer, sosede — 21.45 Šport — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Krvava cesta, kriminalni film.

NEDELJA, 17. oktobra: 15.30 Ribič srečno — 16.00 Veselje ob glasbi — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Lolek in Bolek — 16.40 Kenguru Skippy — 17.55 Za mladino od 14. leta naprej: Kdo ve več? — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.10 Kristjan v času — 20.15 „Sestri iz Prage“, stara dunajska spevoigra — 22.00 Čas v sliki — 22.15 Helmut Qualtinger čita Trumana Capota: Hladnokrven.

PONEDELJEK, 18. oktobra: 18.00 Željezo — 18.20 „Slepi pes“, za lahko noč — 18.25 Avstrija — slika Južne Tirolske — 18.50 Začetki nemega filma — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Bonanza: „Napada na Alkali“ — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.20 Prometna vzgoja — 22.20 Čas v sliki.

TOREK, 19. oktobra: 18.00 Angleščina — 18.20 „Tekmovanje krtov“, za lahko noč — 18.25 Kultura — aktualno — 18.50 Indijanska reka: „Popalin“ — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.00 Boljši sejem Lodinskega — 22.00 Čas v sliki.

SREDA, 20. oktobra: 10.00 TV v šoli: Ja, v mojih časih — 10.40 Angleško življenje in literatura — 11.00 Delež zveznih dežel pri nastanku avstrijske nacije — 12.00 Program za delavce: Maigret in njegov največji slučaj — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Ujeti lev — 17.15 Za otroke od 11. leta naprej: Mala športna abeceda — 17.35 Lassie: „Tiger“ — 18.00 Francoščina — 18.20 „Volčjak“, za lahko noč — 18.25 Avstrija — slika — 18.50 Kuhinja v televiziji — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Obzorja — 21.00 „Umiranje“, film po Arthurju Schnitzlerju — 22.15 Čas v sliki.

ČETRTEK, 21. oktobra: 10.00 TV v šoli: Druga republika — 10.30 Deset zapovedi — 11.00 Uvod v EVO — 11.30 Avstrija 1918—1938 — 12.00 Fizika za vse — 18.00 Italijanshina — 18.20 „Pudel Trixi“, za lahko noč — 18.25 Šport — 18.50 Stan Laurel in Oliver Hardy — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Ne obračajte se, kajti Golem gre okoli! — 21.15 Svet knjige — 22.15 Čas v sliki.

PETEK, 22. oktobra: 10.00 TV v šoli: Zveza narodov — Organizacija združenih narodov — 10.30 Obisk razstave — 11.00 Angleščina — 11.25 Program za delavce: Svilene nogavice — 18.25 Avstrija — slika — 18.41 Kmečka zbornica — 18.50 Kam nas vodi veter: „Po Afriki — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Komisar: „Ko so nosile rože še žalost“ — 21.15 Potek časovnih dogodkov — 22.25 Čas v sliki — 22.40 Spotoma ob koncu tedna.

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

TEKMOVANJE ZA POKAL NARODOV

Italijanska nogometna reprezentanca je v nedeljo pred 90.000 gledalci v San-Siro stadionu v Milanu premagala Švedsko s 3:0 (2:0). Tekma je veljala za izločno tekmovanje za evropski pokal narodov. Italija igra še z Avstrijo in bo brez pomena na končni izid v tej 6. skupini, kajti kot smo že omenili, je Italija z zmago nad Švedsko že prvak te skupine.

Stanje v 6. skupini: 1. Italija (9 točk), 2. Avstrija (6 točk in ena igra manj), 3. Švedska (6 točk) in 4. Irska (1 točka).

V pariškem stadionu Colombes je Madžarska v soboto pred 25.000 gledalci zanesljivo ugnala Francijo 2:0 (2:0). Bila je to povratna igra v 2. skupini za pokal evropskih narodov.

Stanje v 2. skupini: 1. Madžarska (7 točk), 2. Bolgarija (5 točk), 3. Francija (5 točk) in 4. Norveška (1 točko).

Nogometna reprezentanca Zvezne republike Nemčije je v nedeljo v Varšavi pred 100.000 gledalci premagala ustrezno poljsko moštvo s 3:1 (1:1). Nemci so s to zmago napravili velik korak do prvega mesta 8. skupine. Igra je veljala za izločilno kolo tekmovanja za evropski pokal.

Stanje v 8. skupini: 1. Zahodna Nemčija (9 točk), 2. Poljska (5 točka), 3. Turčija (3 točke) in 4. Albanija (1 točka).

V tekmi, veljavni za 7. izločilno skupino nogometnega pokala narodov, je pred 52.000 gledalci v Rotterdamu Nizozemska premagala Vzhodno Nemčijo s 3:2 (1:1). Jugoslavija, ki igra v tej skupini, potrebuje v obeh igrah doma, samo dve točki (proti Nemcem in Luksemburžanom), pa jo ne more nihče več dohiteti.

Stanje v 7. skupini: 1. Jugoslavija (7 točk), 2. Vzhodna Nemčija (6 točk), 3. Nizozemska (5 točk) in 4. Luxemburg (0 točk).

SOBOTA, 23. oktobra: 14.45 Koncert Dunajskih filharmonikov — 15.45 Za otroke od 5. leta naprej: Hišica — 16.10 Za otroke od 6. leta naprej: Pika Nogavička — 17.05 Klub seniorjev — 18.00 Tedenski magazin — 18.20 „Pes iz Španije“, za lahko noč — 18.25 Kultura — aktualno — 18.50 Glasbena revija — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Prijeten dom — prava sreča — 21.15 Šport — 21.45 Čas v sliki — 22.00 Igra z ognjem.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

NEDELJA, 17. 10.: 9.30 Po domače z ansambлом Richija Vadnala — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.50 Otroška matineja — 11.40 Mestece Peyton — Športno popoldne — 18.10 Ujetnik v Zendi — ameriški film — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Humoristična oddaja — 21.25 Videofon — 21.40 Športni pregled — 22.10 Poročila.

PONEDELJEK, 18. 10.: 9.05 Odprta univerza — 9.35 TV v šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — 17.15 Šah: Fisher—Petrosjan — 17.45 Kljukčeve dogodivščine — III. del — 18.15 Obzornik — 18.30 S poti po Sloveniji — 19.05 Mlade za mlade — 20.00 TV dnevnik — 20.45 L. Zorin: Kronanje — drama TV Beograd — 21.50 Večer s pisateljem Danilom Lokarjem — 22.30 Poročila.

TOREK, 19. 10.: 9.35 TV v šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 15.55 TV vrtec — 16.10 Angleščina — 17.50 T. Janson: Čarodejev klub — III. del — 18.05 Risanka — 18.20 Obzornik — 18.35 Srečanje v studiu 14 — 19.05 Srčni infarkt — I. del — 19.30 Osebna nega: Mastna koža — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Uporniška gibanja v filmski upodobitvi: Krvava bajka — ... Glasbeni nočno — ... Poročila.

SREDA, 20. 10.: 8.15 TV v šoli — Športno popoldne — 17.05 Šah: Fisher—Petrosjan — 17.50 H. Ch. Andersen: Jelka — 18.15 Obzornik — 18.30 Zabavno glasbena oddaja — 19.05 Na sedmi stezi — 19.30 Naš ekran — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Monitor — 21.30 Glasbena oddaja —

21.50 Naš vsakdan: Eppur si muove — ... Poročila.

ČETRTEK, 21. 10.: 9.35 TV v šoli — 11.00 Velička šolska ura — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.55 Glasbeni ciciban: Zdravnik — 18.15 Obzornik — 18.30 Zobato kolo — 19.05 Enkrat v tednu — 19.20 Vse življenje v letu dni — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Četrtekovi razgledi — 21.35 Maupassantove novele — 22.00 Apoteza baleta — 22.35 Poročila.

PETEK, 22. 10.: 9.30 TV v šoli — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.40 Šah: Fisher—Petrosjan — 17.45 V 80 dneh okrog sveta — 18.15 Obzornik — 18.30 Zabavno glasbena oddaja — 18.45 TV variete — 19.00 Mestece Peyton — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Slavna imena — 22.25 Poročila.

SOBOTA, 23. 10.: 9.35 TV v šoli — 17.50 Jugoslovska folklor — 18.20 Obzornik — 18.35 Nicholas Necikleby — 19.30 TV kašipot — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Glasbena križanka — 21.35 Kratak film — 22.00 Oddelek S — 22.50 Poročila.

ODLOŽENE VOLITVE V VZHODNEM PAKISTANU

Samo 48 ur po sporočilu, da bodo v vzhodnem Pakistanu potekale delne volitve, so pakistanske oblasti sklenile odložiti glasovanje.

Volilna komisija je sporočila, da bo glasovanje za 78 sedežev v državni skupščini — pripadali so zvezi Awami, ki je sedaj protizakonita — potekalo v dvanajstih dneh in se bo zaključilo 23. decembra. Preteklo nedeljo je uradna tiskovna agencija sporočila, da bodo volitve trajale petnajst dni in da se bodo zaključile 19. decembra. Odložili so seveda tudi predstavitev kandidatnih list: zaključila se bo 20. oktobra namesto 29. septembra, kot je bilo pred časom določeno.

Za ugodne cene vseh vrst
SODOV (dobovih)

pri **ANTONIČU** na Reki
Št. Jakob v Rožu - Telefon 04253 - 241

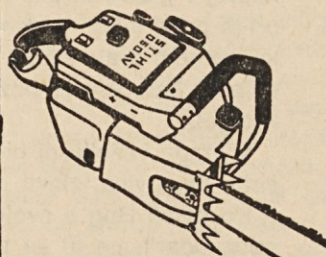
Pohištvo v veliki izbiri in ob ugodnih
pogojih dobavlja in dostavlja

RUTAR — Dobrla ves

POHIŠTVO vsakdo potrebuje! RUTAR ustreže vsaki želji!
A-9141 Eberndorf — Dobrla ves, telefon 0 42 36 — 281.

STIHL
050AV

eine Universalsäge für
die Waldarbeit. 5,5 DIN
PS stark und 9,8 kg
leicht, außerdem hat sie
den vibrationsdämpfenden
STIHL-AV-Griff.

Gospodarski in poljedelski stroji — traktorji — motorne žage in vsi nadomestni deli — kuhinje — kuhinjski stroji in vse za gospodinjstvo — otroški vozički — televizijski in radioaparati — šivalni stroji — motorna kolesa — mopedi — mladinska kolesa za birmo

najugodnejše pri domačem podjetju

Johan Lomšek

ŠT. LIPŠ — TIHOJA 2

9141 Eberndorf — Dobrla ves

Telefon 0 42 37 — 246

Oglejte si zaloge in kupite ugodno!

PEČI NA OLJE 90 m³

sedaj znižane cene!

Namesto S 1900.— samo S **1.580.-**

ELIN-Robox-motorje s stikalnikom

1 PS 1080.—	5,5 PS 2630.—
1,5 PS 1270.—	7,5 PS 3290.—
2 PS 1460.—	10 PS 4160.—
3 PS 1850.—	15 PS 5780.—
4 PS 2180.—	

Dostavljamo ekspres!

V trgovini

Adolf in Katarina
KRIVOGRAD

9143 Šmihel pri Pliberku
Tel. 0 42 35 — 34 197

HOČETE ZIDATI?

Vedno in vsak čas na razpolago
odjemalcem

FERLACHER BETONWERK

J. Pagitz, Ferlach — Borovlje

Tel. 0 42 27 /375

(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

S sadnimi drevesci in grmiči
drevesnice

Marko Polzer, pd. Vazar

pri Št. Vidu v Podjuni so vsi zadovoljni!